

II. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Základní charakteristika města Boskovice

Základní data

Počet obyvatel města Boskovice: 10504 (k 1.1.2015)

Katastrální výměra: 27,83 km²

Hustota obyvatel: 403 obyvatel na km²

Místní části: Boskovice, obce Bačov, Hrádkov, Mladkov a Vratíkov

Nadmořská výška: 381 m

Zeměpisná šířka: 49°29'15.05'' s.š.

Zeměpisná délka: 16°39'35.89'' v.d.

Obecná charakteristika města z pohledu CR

Město Boskovice a jeho okolí patří k tradičním místům soustředěné turistiky a cestovního ruchu. Region Boskovicko je začleněn do destinace Moravský kras a okolí, která patří do pěti turistických destinací v Jihomoravském kraji.

Území Boskovicka návštěvníci využívají převážně ke krátkodobé, zejména víkendové rekreaci, stalo se i cílem poznávacích zájezdů, školních a fakultativních výletů.

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu zvyšuje relativní blízkost krajského města Brna, z něhož je území Boskovic a mikroregionu dostupné individuálními a hromadnými dopravními prostředky (silnice I/43, železniční trať č.260). K významnému zvýšení dopravní dostupnosti by přispělo vybudování plánované rychlostní silnice R 43 a u železniční dopravy boskovické spojky. Důležitá je také celkem relativně krátká vzdálenost od dalších měst, jako jsou Svitavy, Moravská Třebová, nebo Prostějov.

Boskovice jsou atraktivní už svou polohou, protože leží v těsné blízkosti jedné z nejnavštěvovanějších přírodních lokalit u nás – v blízkosti Moravského krasu. Jako výhoda může být i četnost atraktivních turistických cílů v blízkosti města - zámek Lysice, jeskyně Rudka u Kunštátu, Českomoravská vrchovina, Dražanská vrchovina aj.

Město Boskovice leží v severní části okresu Blansko, asi 40 km severně od Brna v krajinně členitém prostředí Boskovické brázdy, na úpatí Dražanské vrchoviny v nadmořské výšce 380 metrů n.m. Tradičně jsou kulturním, společenským a hospodářským centrem regionu, kterému základy položil věhlasný rod pánů z Boskovic.

Pro spojení zdejší památkové zóny, historických památek a krajinně pestrého okolí se Boskovice stávají centrem turistiky, relaxace a odpočinku pro široké spektrum cílových skupin. Na své si zde přijdou rodiny s dětmi, jimž se nabízejí terény pro krátké procházky, ale i cyklistické či běžecké výlety. Mládež zde najde řadu možností pro sportovní vyžití pod střechou i v přírodě. Město a jeho okolí oplývá množstvím příležitostí i pro pobyty seniorů – krátké i delší vycházky po městě a v okolních parcích a lesích, romantická posezení, vyhlídky. V Boskovicích je celoročně široká nabídka kulturních akcí a pořadů nejrůznějších žánrů – hudebních, literárních, uměleckých, divadelních.

Sportovní vyžití ve městě nabízí areál Červená zahrada (koupaliště Červenka, krytý zimní stadion, tenisové kurty, fotbalové hřiště, krytý plavecký bazén či Centrum Modrá věž (squash, bowling, fitness). Oprava zámeckého skleníku, rozšíření konferenčních prostor a ubytovací kapacity v privátních zařízeních vytvořily možnosti navštěvují Arboretum Šmelcovna a Zahradnictví Lebiš.

Město a jeho okolí je protkáno množstvím turistických tras, cyklotras a naučných stezek. Zatímco severní a západní okolí Boskovic nabízí příjemné procházky otevřenou krajinou (300–450 metrů nad mořem) s krásnými výhledy na Boskovickou brázdu a Vysočinu, východní a jižní okolí (Dražanská

vrchovina) má převážně kopcovitý terén v rozmezí 300–600 metrů nad mořem s překrásnými lesy. Nejvyšší vrchol Dražanské vrchoviny Skalky (735 metrů nad mořem) leží 10 km od Boskovic.

1.1. Geografická charakteristika

Město Boskovice leží v překrásném prostředí Boskovické brázdy na úpatí Dražanské vrchoviny v nadmořské výšce 350 - 420 m. n. m.

Boskovice leží na úpatí Hradního kopce vysokého 487,7 m. Na západ od města se zvedají dvě permské kupy: jižně od Mladkova rovná (504 m), severozápadně Habří (lidově Vinohrádky 441 m). Směrem na východ se Boskovice svažují k říčce Bělá, která odděluje od Dražanské vrchoviny mohutný hřbet Mojetína (606 m), na sever přecházející v rovinu Malé Hané.

Podnebí Boskovic náleží v rámci okresu Blansko do oblasti mírně teplé klimatické oblasti. Vzhledem k různým místním podmínkám se jednotlivé části městského území poměrně odlišují. Vedle teplejší části severní a západní je mnohem chladněji na Bělé a pod Oborou.

Hydrologické poměry v Boskovicích jsou velmi nepříznivé. Složitá geologická skladby této oblasti není vhodná pro vytváření velkých podzemních zásob vody, jednotlivé prameny jsou málo vydatné, mají jen lokální význam. Vodní toky a nádrže ve městě jsou velmi skromné, hlavním zdrojem pitné vody pro obyvatele města je vodovod, přivádějící vodu až z prameniště u Velkých Opatovic.

Boskovice patří k povodí Svitavy, do níž se vlévá říčka Bělá, která stéká z vrcholové části Dražanské vysočiny, protéká Melkovským údolím, odvodňuje Valchovský prolom, protéká východní částí města, Pílským údolím pod hradní zříceninou, u „Tópkova hradiska“ přijímá Boskovický potok, který teče pod severozápadní částí města většinou ve skružích. V minulosti bývaly v Boskovicích četné rybníky, které sloužily pro potřebu mlýnů. Dnes zůstaly rybníky jen na říčce Bělé u bývalého Lasákova mlýna, dva rybníky v Pílském údolí byly rekonstruovány v 80. letech minulého století.

Vodní nádrž Boskovice se nachází na Bělé ve Vratíkovském a Melkovském údolí pod obcí Vratíkov. Přehrada byla vystavěna jako zásobárna pitné vody pro větší část Blanenska na konci 80. let, ale ke svému účelu nebyla nikdy využita.

Z fyto geografického hlediska leží Boskovice v oblasti středoevropské lesní květeny, jen místy proniká květena teplomilná. Původně na území Boskovic převládala společenstva dubobukového vegetačního stupně. Původně převládal buk lesní, byl vytlačen smrkovou monokulturou. Z kulturních plodin se pěstuje na území Boskovic běžný sortiment ovoce a zemědělských plodin.

Zvířena v lesích kolem Boskovic má charakter typický středoevropský. Její skladba se zásahem činnosti člověka výrazně změnila.

Nerostné bohatství této oblasti je chudé. V minulosti se pod Valchovem těžily železné rudy, okry a kamenec. V lokalitě Doubravy se v nedávné minulosti těžil písek, vhodný pro potřeby slévárenství.

1.2. Socioekonomická charakteristika

1.2.1. Boskovice jako součást Jihomoravského kraje a okresu Blansko

Boskovice leží na okrese Blansko v severní části Jihomoravského kraje, který společně s krajem Vysočina tvoří region Jihovýchod (na úrovni NUTS 2).

Okres Blansko sousedí na západě s okresem Žďár, na severu hraničí s okresem Svitavy, na severovýchodě pak s okresem Prostějov, na jihovýchodě s okresem Vyškov, na jihu s okresem Brno – venkov.

Svojí rozlohou 86 268 ha se okres Blansko řadí k menším okresům Jihomoravského kraje, menší je jen okres Brno-město. Administrativně se okres Blansko po sladění hranic k 1.1.2007 člení na 116 obcí a dále na 174 částí obcí. Statut města má 8 obcí – Adamov, Blansko, Boskovice, Kunštát, Letovice, Olešnice, Rájec-Jestřebí a Velké Opatovice.

Od 1.1.2003 je v platnosti nové správní uspořádání obcí. Na území okresu Blansko působí 2 obce s rozšířenou působností (ORP) – Blansko a Boskovice (obce 3. stupně).

Správní obvod Boskovice má větší rozlohu 511 km², patří sem 73 obcí s celkovým počtem 50171 obyvatel (k 31.12.2005), hustota osídlení je 98 obyvatel /km².

Region Jižní Morava

Jihomoravský kraj je součástí agenturou CzechTourism vymezeného marketingového turistického regionu Jižní Morava, do něhož zasahuje také část Zlínského kraje.

V rámci úprav územního vymezení turistického regionu a turistických oblastí bude hranice regionu Jižní Morava upravena tak, aby se kryla s hranicí Jihomoravského kraje.

Turistické oblasti

Jižní Morava je velmi oblíbeným regionem, s bohatým turistickým potencionálem. Každá z pěti turistických oblastí (Moravský kras a okolí, Brno a okolí, Znojensko a Podyjí, Pálava a Lednicko-valtický areál, Slovácko-dolní Pomoraví) nabízí mnoho turistických možností.

Podle počtu ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních je Jižní Morava uváděna hned za Prahou. Zhruba 1/3 návštěvníků regionu činí zahraniční návštěvníci, 2/3 domácí. Bohužel, podle průzkumu CzechTourismu doba pobytu turistů je ve srovnání s jinými kraji poměrně krátká, 35 % tvoří jednodenní návštěvníci, 23 % tu přespí 1-2 noci a 33 % tu stráví 3-7 nocí.

Nejčastější formou, resp. aktivitou návštěvníků Jihomoravského kraje je poznávání.

Jako důvod je uvádí 42 % respondentů. Dalšími aktivitami jsou relaxace, pěší turistika a sport. Mezi provozovanými aktivitami je jednoznačně nejčastější poznávací turistika (provozuje ji 57 % návštěvníků regionu Jižní Morava), dále pěší turistika (38%), cykloturistika (32 %), společenský život a zábava, koupání a vodní sporty a návštěva kulturních akcí (každá 15 %).

Nejvíce návštěvníků (42 %) v regionu Jižní Morava utratí 201-500 Kč/den. 29 % návštěvníků uvádí denní útratu 501-1000 Kč a 18 % návštěvníků na Jižní Moravě utratí méně než 200 Kč. Zbývajících 11 % návštěvníků uvádí útratu vyšší než 1000 Kč/den

Region Boskovicko

Region Boskovicko tvoří jednotlivé mikroregiony Letovicko, Malá Haná, Olešnicko, Kunštátsko-Lysicko, Boskovicko a Svitava.

Region Boskovicko vystupuje pod jednotným marketingovým logem, které sjednocuje všechny mikroregiony. Toto logo bylo vybráno v roce 2004 v konkurzním řízení a je vyobrazeno na všech propagačních materiálech regionu.

Moravský kras a okolí

Region Boskovicko je zařazen do turistické destinace (oblasti) Moravský kras a okolí.

Destinace Moravský kras a okolí je hodnocena v analytické části Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro roky 2014-2020 následovně:

Jádrem oblasti je CHKO Moravský kras s unikátními krasovými jevy a útvary, zejména jeskynními systémy. Kromě jeskyní je známa také propast Macocha. K vybraným turistickým aktivitám patří hrad Perštejn, Boskovice (zámek, židovská čtvrť), zábavní park Boskovice, zámky lysice, Kunštáta Rájec-Jestřebí.

Pro Moravský kras a okolí je v rámci „Programu rozvoje cestovního ruchu JMK...“ jako dominující forma cestovního ruchu charakteristická přírodně – poznávací turistika. Jako typické doprovodné formy cestovního ruchu jsou

léčebný cestovní ruch, pěší turistika, kulturně-poznávací turistika, cykloturistika a venkovská turistika.

V rámci hodnocení významnosti turistických cílů a atraktivit Moravský kras vymezen jako středisko neregionálního významu, Blansko a Boskovice jako střediska regionálního významu.

1.2.2. Cestovní ruch

1.2.2.1. Tendence v cestovním ruchu

V mikroregionu Boskovicko existují v rámci jižní Moravy i České republiky dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Největší potenciál spočívá v krajině regionu, která vytváří množství atraktivních zákoutí, pohledů a příležitostí pro různé typy turistických výletů. Navíc je doplněna řadou významných historických, kulturních a technických památek. Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je zvýrazněn výhodnou polohou území v širším zázemí brněnské aglomerace, což je zdůrazněno i dobrým dopravním spojením s Brnem.

1.2.2.2. Finanční prostředky vynakládané městem Boskovice do cestovního ruchu

Financování podpory a rozvoje cestovního ruchu zahrnuje město Boskovice do svého rozpočtu, a to formou nákladů obsažených v jednotlivých kapitolách, nepřímou je podpora cestovního ruchu obsažena rovněž v nákladech města na zachování a obnovu památek.

Město se finančně významně podílí na financování sportovních zařízení a dětských hřišť a zájmových aktivit, poskytuje příspěvky farnostem na opravy církevních objektů v rámci regenerace městské památkové zóny. Kromě toho město finančně zajišťuje činnost svých příspěvkových organizací (KZMB, Muzeum Boskovicka) prostřednictvím finančních příspěvků na provoz a investice.

V současné době není k dispozici metodika, která by relativně přesně vyčíslila všechny příjmy, resp. výnosy, které přináší finanční podpora cestovního ruchu. Patří sem následující kategorie příjmů: výnosy z daní podnikatelů v oblasti cestovního ruchu (hotely, gastronomie, zařízení volného času, atrakce apod.), výnosy z daně z nemovitosti, výnosy ze vstupného ve veřejně přístupných prostorech, výnosy z akcí podporujících cestovní ruch, výnosy z grantů, podpor a dotací nestátní a neveřejné povahy. Hlavním příjmem městského rozpočtu je příjem z daní.

2. Město Boskovice a jeho historický vývoj

Výhodná geografická poloha území dnešních Boskovic umožnila osídlení oblasti od dob pravěku, což dokládají archeologické nálezy. V slovanské době hradištní existovalo na dnešním území města nejméně pět slovanských osad, jejichž obyvatelstvo se živilo zemědělstvím. Zemědělství zůstalo hlavní obživou až do počátku 20. století.

Ve 13. století po založení gotického hradu vzniká trhová osada pod hradem. Jako městečko vystupují v písemných pramenech od 2. poloviny 15. století. V těžké době po vyhnání Židů z moravských královských měst zde vznikla i židovská osada, jež se v průběhu dalšího století stala jednou z nejvýznamnějších na Moravě. O její důležitosti svědčí mimo jiné existence tří synagog, slavné ješivy, ve které působily význačné rabínské autority, rozsáhlý hřbitov z poloviny 17. století, lázně atd. S výjimkou let 1398 - 1458, kdy panství patřilo pánům z Kunštátu, byli až do poloviny 16. století majiteli města i hradu páni z Boskovic, jejichž rod byl jedním z nejvýznamnějších rodů středověké a renesanční Moravy. Páni z Boskovic si přisvojovali za praotce rodu Velenu, který se poprvé připomíná na listině pro klášter Louku roku 1201, ale nikdy s přídomkem „z Boskovic“. Osobnost domnělého zakladatele rodu znovu ožila v Paprockého „Historii renesanční šlechty“ pověstí o chudém ptáčníku Velenovi:

„Kníže zabloudil při lovu v lesích. Ptáčník Velen se ho ujal, byl za to knížetem povýšen do šlechtického stavu a obdarován značným územím. Do erbu dostal hřeben, kterým česal knížete a do klenotu

polštář se dvěma zkříženými ratolestmi – věnky, které ptáčník přinesl knížeti do lázně. Tak vysvětlila pověst původ pánů z Boskovic a jejich erb – stříbrný hřeben na červeném poli“.

Poprvé přídomku „z Boskovic“ použil Jimram v listině z roku 1222.

Boskovice se považují za město od druhé poloviny 18. století, i když už odedávna měli hrdelní právo a jiná privilegia. Ve 13. století, po založení gotického hradu se rozrůstaly jako trhov. osada pod hradem. V 90. letech téhož století přecházejí z olomouckého kraje do kraje brněnského.

V letech 1547 - 1567 držel Boskovice rod hornických podnikatelů Ederů ze Štávnice, v roce 1567 se panství dostává do rukou Morkovských ze Zástřizl. Za dobu jejich vlastnictví došlo k renesančním úpravám hradu, farního kostela sv. Jakuba na náměstí, městských domů, v roce 1698 byla přestavěna synagoga (maior) v židovském ghettu, v roce 1682 byl vybudován dominikánský klášter.

Na konci 17. století získává boskovické panství rod Dittrichsteinů, kteří si budují ve 20. letech 18. století na místo nevyhovujícího hradu, který se pomalu ocital v troskách, nové sídlo, tzv. rezidenci (nyní sídlo Muzea Boskovicka).

V letech 1819 - 1826 přestavbou zrušeného kláštera vznikl empírový zámek, sídlo posledních majitelů panství rodu Mensdorff - Pouilly, kteří převzali boskovické panství v padesátých letech 19. století. Od poloviny 19. století se Boskovice stávají průmyslovým centrem, rozvíjejí se zde z původní cechovní malovýroby kovoprůmysl, obuvnictví, výroba konfekce, stavebního materiálu. Hnacímotorem zprůmyslnění byl zejména podnikatelský duch židovského původu. Po roce 1848 došlo k emancipaci Židů, jež se projevila i vznikem samostatné obce Židovské - města s vlastní samosprávou. V roce 1919 došlo ke správnímu spojení Boskovic s Židovským městem. V březnu 1942 bylo z Boskovic odsunuto židovské obyvatelstvo z města i okolí. Z téměř pěti set transportovaných lidí se vrátilo po válce pouhých čtrnáct.

Boskovice jsou tradičním hospodářským, sociálním a kulturním centrem severní části blanenského okresu. Boskovice s 10 930 obyvateli jsou druhým největším městem bývalého okresu Blansko. Boskovice byly od roku 1849 do 1959 okresním městem. Dokladem o regionálním významu a přirozené spádovosti Boskovic svědčí soustředění středního školství, množství úřadů a detašovaných pracovišť s okresní či oblastní působností, soustředění výroby, služeb, kulturních a charitativních institucí. V Boskovicích se nachází v současné době rozvíjí strojírenský průmysl – tradici má výroba průmyslových šicích strojů v podniku Minerva Boskovice (člen skupiny firem Dürkopp-Adler), další významné strojírenské podniky jsou Novibra, ITAB, elektrotechnická firma ALPS ad. V roce 1990 bylo historické jádro města včetně torza židovského ghetta prohlášeno za městskou památkovou zónu. Byly zahájeny postupně rekonstrukční práce. Boskovice se tak staly opět regionálním centrem lehkého průmyslu, kultury a turistiky, pro jehož rozvoj mají ideální podmínky. Boskovice představují soubor starobylých objektů, které jsou prostoupené moderními stavbami.

3. Přírodní a společenské atraktivity

Přírodní a společenské atraktivity představují pro rozvoj cestovního ruchu primární potenciály.

3.1. Přírodní rezervace, památky a ostatní lokality

Bačovské stráňky

Lokalita se nachází severně od silnice mezi dvorem Pastvisko směrem západním k Bačovu a Vískám uprostřed zemědělské polní krajiny. Lokalita se skládá ze tří přibližně stejných oddělených enkláv, rozdělených od sebe odbočkou silnice do Bačova a násypem rozestavěné staré dálnice. Část 1 leží přímo pod obcí Bačov, části 2 a 3 ležící jihovýchodně od Bačova, jsou od sebe odděleny mohutným násypem tzv. říšské dálnice Vídeň - Vratislav.

V rámci severní části Boskovické brázdy se jedná o druhově velmi bohatou lokalitu teplomilných druhů.

Boskovický mokřad

Lokalita leží při západním okraji města Boskovice jihovýchodně od silnice II/15 Žďár nad Sázavou - Boskovice - Prostějov v zemědělsky obhospodařované ploché sníženině protáhlého tvaru v nadmořské výšce 340 - 350 m nad mořem s pramenným úsekem drobného Mladkovského potoka (levostranný přítok Svitavy).

Na východním konci je kosená louka s vlhkomilnými druhy, na západním okraji rostou skupiny vrb. V rámci Boskovické brázdy jde o jedno z mála zachovaných míst vlhkomilné až mokřadní vegetace. Roste zde upolín největší, hadí kořen větší a několik druhů ostřic. Nově vyhloubený rybníček je potenciální lokalitou rozmnožování obojživelníků.

Chloustné

Lokalita se nachází jižně od silnice vedoucí ze Sudického dvora západním směrem pod obcí Bačov do Vísek, nad údolní nivou potoka Semič uprostřed rozlehlé agrární krajiny Boskovické brázdy cca 2 km severně od Boskovic.

Lokalita zaujímá část jižních svahů potoka Semič v délce cca 500 m, na východ od náspu tělesa staré dálnice u Bačova. Leží v nadmořské výšce 345 - 390 m nad mořem.

Druhová rozmanitost je zde poněkud nižší, než na protilehlých jižně exponovaných bačovských stránkách, rostou zde však některé regionálně ohrožené teplomilné druhy, např. prvosenka jarní, kostival hlíznatý, hlaváček letní a další.

Hodiška

Lokalita se nachází 3 km severozápadně od Boskovic mezi silnicí Bačov - Vísky a osadou Hodiška v údolní nivě potoka Semič. Jedná se o rozlehlější zbytky mokřadních lad. Mokřadní lokalita leží v Boskovické brázdě v nadmořské výšce 340 - 350 metrů nad mořem. Mezi Bačovem a osadou Hodiška dosahuje údolní niva šířky cca 100 - 200 m a je po obou stranách nebo jednostranně sevřena strmějšími svahy. Údolní niva Semiče v okolí Hodišky doznala řady změn. Nejprve byl v nejširším místě, až 300 m širokém, vybudován rybník s náhonem ke mlýnu. Pozdějšími úpravami nivy byl rybník zrušen, koryto potoka zčásti regulováno. Mlýnský náhon byl zčásti zasypán, zčásti zarůstá. Dominantním vegetačním typem jsou rozlehlé rákosiny, zhruba uprostřed rozdělené pruhem polokulturních luk. Hnízdiště chráněného dravce pochopa rákosního.

Janovy doly

Lokalita se nachází 1 km severozápadně od východního okraje obce Chrudichromy směrem na východ do zemědělské krajiny Malé Hané. Jedná se o rozvětvené údolí krátkého přítoku Svitavy, přitékajícího od Chrudichrom v Boskovické brázdě v nadmořské výšce 340 - 405 m nad mořem. Ze zvláště chráněných druhů zde má populaci prstnatec májový, hnízdí zde chránění ptáci ťuhýk obecný a žluva hajní. Z regionálně vzácných a ohrožených druhů zde rostou bradáček vejčitý, kozlík dvoudomý, kosatec žlutý, suchopýr úzkolistý, prvosenka vyšší ad. Ve velmi početné populaci se zde vyskytuje ocún jesenní. Na olšový lesík v nejspodnější části lokality navazuje malý rybníček.

Pilské údolí

Pilské údolí tvoří více jak 3 km dlouhý úsek dna údolního zářezu dolního toku říčky Bělé jižně od Boskovic, nazvaný podle „Pilského dvora“. Leží po obou stranách silnice Boskovice - Lhota Rapotina. Začíná v místech, kde říčka Bělá u fotbalového hřiště pod hradem vstupuje do těsného údolí a končí v místech, kde se nad soutokem Bělé s Boskovickým potokem (u Černého mostu) toto údolí rozšiřuje při vstupu do Rapotinské kotliny. Pilské údolí je obklopeno z jedné strany teplými lesy Obory, Hradského kopce a Hradského hřbetu, z druhé strany temným, rozeklaným lesním masivem Zlatníku a okolních vrchů. Nejvyšším vrcholem je oblast obce Újezd u Boskovic, odkud ústí boční údolí s potokem, napájeným ze tří zrekonstruovaných rybníčků, které je nazýváno „U třech rybníčků“. Rybníčky leží v nadmořské výšce 495 - 515 m nad mořem, údolní dno s říčkou Bělá pod nimi je pouze 350 m nad mořem. Na kopci Zlatníku se v polovině 16. století pokoušeli tehdejší majitelé panství Boskovice Ederové těžit zlato, stříbro a další kovy. Dosvědčují to pozůstatky důlních prací, např. zasypaná stará štola pod skalnatými svahy nedaleko silnice a název celého kopce „Zlatník“. Níže pod

druhým mostem je na říčce Bělé kamenný jez a nad ním se odděluje náhon, který napájí vodou poslední dva rybníky, sloužící k chovu ryb.

Přírodní památka Bačov

Přírodní památka Bačov se nachází v prostorách opuštěného lomu poblíž silnice vedoucí od dvora Pastvisko (Sudický dvůr) směrem na Vísky (poblíž Bačova). Je významnou lokalitou nalezišť zkamenělin prvohorních obojživelníků (např. rod *Discosauriscus*) permokarbonských břidlicích Boskovické brázdy. Současně se jedná i o velmi významnou lokalitu s výskytem přibližně 55 druhů bylin, trav a kapradinorostů. Vyhlášena byla v roce 1998 na ploše 3 ha.

Arboretum Šmelcovna, Boskovice

Je součástí většího celku od historických dob souborně nazývaného „Dva dvory“. Samotný název „Dva dvory“ je velmi starý a vznikl z toho, že v těchto místech stály v minulosti dva panské dvory.

Lokalita leží proti obci Hrádkov (dnes místní částí města Boskovic). První skutečně přesný název „Dva dvory“, uváděný samostatně, je možno číst při dalším prodeji panství Boskovic v roce 1567, kdy Vít Eder ze Štiavnice prodává panství Jarošovi Morkovskému ze Zástřizl. V severozápadní části území je starý sad, tvořen čtyřřadým stromořadím několika desítek cca 100letých jírovců (kaštanů). Východní část lokality, nazývaná „Šmelcovna“ zaujímá východní část prostoru. Tvořena je několika domy, pilou a plochou vlastního arboreta. Pila je zajímavá také jako místo ukončení unikátního starého dřevoplatebního kanálu Suchý-Šmelcovna.

Pozemky původně patřily známé zahradnické rodině Vlků. Od Ladislava Vlka koupil pozemky zahradník Josef Janků, který pokračoval v tomto započatém díle. Jedná se o jedinečnou sbírku širokého sortimentu cizokrajných dřevin listnatých i jehličnatých. Na svazích nacházíme pestrou mozaiku zatravněných sadů, dřevinných linií a skupin, teplomilných travinnobylinných lad, polosuchých trvalých travních porostů.

Tuto mozaiku obklopují ze tří stran smíšené lesní porosty, ve spodní části je pak lemovány břehovým porostem říčky Bělé. V minulosti byla západní část lokality rozčleněna soustavou 25 mezí za účelem vytvoření teras pro rozlehlý ovocný sad. K jedinečnostem těchto společenstev patří místy až dominantní zastoupení ocunu jesenního, který zde roste v tisíci exemplářích. Pýchou arboreta je také sbírka rododendronů. Areál je doplněn zookoutkem, expozicí víl a skřítků a prodejním Gardencentrem.

Vodní nádrž Boskovice

Vodní nádrž Boskovice se nachází východně od Boskovic, v údolí pod obcí Vratíkov. Vznikla zatopením údolí říčky Bělé a jejích přítoků (Valchovka, Orlový potok). Při její výstavbě byla přeložena silnice z Boskovic do Vratíkova. Nová silnice prochází kolem Hrádkova (místní část Boskovic) a míjí tak nádrž po jejím levém břehu. Nádrž přísluší k Dyjsko -Svratecké vodohospodářské soustavě.

Nádrž byla stavěna od roku 1985, do zkušebního provozu uvedena v roce 1990. Do trvalého provozu uvedena v dubnu 1994. V květnu 1997 byla ve strojovně spodních výpustí osazena malá vodní elektrárna. V prosinci 1997 bylo provozování nádrže Boskovice oficiálně předáno Povodí Moravy.

Nádrž slouží jako - zásobárna pitné vody pro Blanensko (ke svému účelu nebyla nikdy využita)

- snížení povodňových průtoků
- akumulace vody pro trvalé zajištění minimálního průtoku
- výroba elektrické energie v malé vodní elektrárně

Zatopená plocha je 53,3 ha, celkový objem 7,020 mil. m³, typ hráze - kamenitá sypaná, šířka koruny 11 m, délka hráze v koruně 305 m, výška nade dnem údolí 42,5 m. Pro zajištění jakosti a zdravotní

nezávadnosti vody v nádrži jsou vyhlášena ochranná pásma. Z tohoto důvodu není povolen přístup veřejnosti k hladině nádrže, která je ochranným pásmem 1. stupně. Nádrž je nepřístupná pro koupání a vodní sporty.

Pouze hráz je přístupná pro pěší a cykloturisty v období od dubna do září.

Zahradnictví Lebiš

Největší výstava balkonových květin v České republice nabízí každoročně od 1. června do 1. září stovky osázených truhlíků pelargóniemi, surfiniemi, begoniemi a dalšími květinami. Zahradnictví LEBIŠ založil v roce 1935 zahradník Jaroslav Lebiš. Zahradnictví zůstalo po celou dobu soukromým majetkem. Zabývá se produkcí balkonových květin se specializací na pelargonie, petúnie, surfinie a jasmínokvětý lilek - solanum. Každým rokem se v zahradnictví koná výstava, která je zaměřena na balkonové květiny.

Parky

Boskovický zámek je obklopen parky, které jsou kombinací francouzského a anglického stylu. U zámeckého skleníku se nachází jinan dvoulaločnatý, vyhlášený jako památný strom. Jeho stáří je odhadováno na 150 let. Dalšími vyhlášenými památnými stromy jsou zámecká lípa nedaleko skleníku a dub letní nacházející se na palouku u hradu. Tento dub takzvaný "Štěpánčin " byl vysazen při příležitosti sňatku prince Rudolfa se Štěpánkou Belgickou v roce 1881.

3.2. Společenské atraktivity

3.2.1. Kulturní a historické památky

Město Boskovice, nazývané také jako „město sedmizubého hřebene“, může návštěvníkům nabídnout řadu kulturně – historických památek.

Boskovice jsou poprvé připomínány r. 1222. Již v té době zřejmě stál hrad a trhovská osada pod ním. V průběhu 16. století se v Boskovicích začali usazovat Židé, jižně od náměstí vznikalo židovské město. Výraznou dominantou města je mohutná zřícenina hradu opuštěného již v 18. století, další architektonicky hodnotnou kulturní památkou je empírový zámek přestavěný z někdejšího kláštera. Někdejší panská sídla jsou obklopena parky a oborou, do areálu patří ještě zámecký skleník, bývalá rezidence, jízdárna, panský dvůr a bývalý „klášter“. Přímo na panský areál navazuje někdejší židovské ghetto hojně navštěvované turisty, jímž vede naučná stezka. Unikátní je synagoga maior s výmalbami, židovský hřbitov mikve či židovský obecní dům. Boskovické náměstí zdobí kostel sv. Jakuba st. a jen o něco mladší radniční věž s veřejnosti přístupným ochozem. Za pozornost stojí kostelík Všem svatých ležící mimo památkovou zónu.

Městská památková zóna

V listopadu 1990 bylo historické jádro města včetně náměstí, zámku, rezidence, bývalého kláštera, skleníku, hradu, torza židovského ghetta se synagogou a židovského hřbitova prohlášeno za Městskou památkovou zónu. Zóna je protkána naučnými stezkami a stezkami zdraví, osazenými informačními tabulemi. MPZ zahrnuje téměř 40 nemovitých kulturních památek vedených v Ústředním seznamu kulturních památek. MPZ zahrnuje i parky podzámecký, park u skleníku a celý Hradský kopec.

Náměstí vzniklo jako podhradí na severním úpatí Hradního kopce na počátku 13. století. Náměstí má tvar nepravidelného obdélníka o rozměrech 235 x 47 metrů, svažujícího se od jihovýchodu

k severozápadu s výškovým rozdílem téměř 17 metrů. Je tu i barokní kašna z r. 1710, některé domy (č. p. 15, 23) mají renesanční jádra.

Hrad Boskovice

Na Hradním kopci nad městem se vypíná romantická zřícenina goticko-renesančního boskovického hradu. Hrad býval centrem panství, které původně patřilo pánům z Boskovic. Jeho historie se začala psát zřejmě koncem 13. století. Hrad byl pobořen koncem 14. stol., pak obnoven, na počátku 16. stol. přestavěn a rozšířen. Po roce 1567 byl upraven renesančně, v 18. století byl opuštěn. Technickou zajímavost představuje 26 metrů hluboká studna poháněná funkčním dřevěným šlapacím kolem. Areál hradu byl navrácen v restituci rodině Mensdorff-Pouilly. Z hradu jsou nádherné výhledy do okolí. Je veřejnosti přístupný a konají se zde kulturní a společenské akce.

Zámek Boskovice

Na místě boskovického zámku stával původně dominikánský klášter. Přestavba klášterních budov na zámek byla realizována v letech 1819 -1826 za Františka Xavera Dietrichsteina. Vznikl tak jeden z nejpůsobivějších empírových zámků na Moravě. V roce 1856 se zámek dostal do držení francouzského šlechtického rodu Mensdorff-Pouilly, který jej vlastnil až do roku 1950 a kterému byl v roce 1991 opět navrácen. Dvouposchodová čtyřkřídlová budova nabízí 18 sálů, vybavených honosně řešenými interiéry ve stylu empíru a biedermeieru. Zámek tvoří s přilehlými parky a ostatními panskými stavbami výrazný architektonický celek. Zámek je přístupný veřejnosti a jeho prostory slouží ke kulturním a společenským akcím.

Zámecký skleník

Východně od budovy zámku se nachází empírový skleník s prosklenými arkádami a kruhovým bazénkem. Byl postaven v letech 1826 – 1829 na místě panských ovčínů a určen pro pěstování teplomilných rostlin a jejich přezimování. V současnosti slouží jako kulturní a společenské centrum Boskovic. Odehrávají se zde všechny významné akce, jako plesy, koncerty, divadla, výstavy. Největší akcí jsou pak dvoudenní Husí slavnosti, které navštíví asi 8 tisíc lidí. Interiér skleníku tvoří sál pro 200 návštěvníků, ale je možné využít i prostor před skleníkem, kde je kruhový bazének s vodotryskem.

Rezidence

Nedaleko Masarykova náměstí na ulici Hradní stojí někdejší zámecká rezidence. Jednoduchá barokní budova byla postavena v letech 1729 - 33 jako sídlo sídlo F.X.W.Ditrichsteina. V roce 1760 proběhla přestavba podle projektu F. A. Grimma. Po roce 1826 bylo v rezidenci umístěno ředitelství ditrichsteinských a později mensdorfských boskovických statků.

Rezidence je jednoduchá barokní stavba o jediném poschodí, v nádvoří jsou dochované arkády. Domovní vrata jsou zdobena tepaným železem a opatřena dochovaným kulatým klepátkem. V rezidenci prožili část svého života přírodovědec a universitní profesor Dr. K. Absolon a malíř Otakar Kubín. V současné době je rezidence sídlem Muzea Boskovicka se stálými expozicemi.

Klášter

Bývalý klášter milosrdných sester sv. Vincence z Pauly vybudován v roce 1857 na ulici Hradní na místě panského špitálu z roku 1756. Roku 1880 zde byla zřízena mateřská škola. V roce 2012 byla budova přestavěna na Hotel a restauraci Pod zámek.

Panský dvůr

Bývalý panský dvůr na Hradní ulici byl vybudován před rokem 1728 jako komplex hospodářských budov a čeledníků. Jedná se o čtyřkřídlovou budovu s centrálním dvorem s původně otevřenými, dnes se zasklenými arkádami. V letech 1972–83 došlo k přestavbě areálu pro kulturní využití, v současné době využíván komerčně.

Panská jízdárna

Vybudována spolu se stájem na východní straně zámeckého parku v roce 1870 v novogotickém stylu. V současné době přístupná její západní část, která je přestavěná na Klub Jízárna.

Radnice

Radnice je typickou dominantou v panoramatu města. Stojí v horní části Masarykova náměstí. Byla vybudována v letech 1460 - 90 Ladislavem z Boskovic, do nynější podoby pak přestavěná ve stylu pozdní renesance roku 1567. Čtyřboká věž, která je v hranách spodní části seseknutá do osmiboké podoby, je 41 m vysoká, opatřená ochozem. Zdobená je makovicí a korouhví se znakem města. Tím je sedmizubý hřeben a drží ho i štítonoš nad vchodem do radnice. Na radnici dříve sídlilo městské právo, byla tu i mučirna. V letech 1849 - 1960 zde bylo i sídlo Okresního soudu. V současné době zde sídlí Městský úřad, Informační centrum a prodejní Galerie Otakara Kubína. Věž je přístupná s průvodcem.

Židovské město

Boskovické židovské město patří k nejzachovalejším památkám židovské kultury v ČR. Vznikalo jižně od Masarykova náměstí od 16. století na úpatí Hradského kopce a dnes je součástí městské památkové zóny. Uzavřené židovské ghetto vzniklo až po roce 1727, od r. 1848 do r. 1919 politicky samostatná obec s téměř 2 000 obyvateli. Od křesťanského města bylo odděleno branami a řetězy a bylo proslulé jako středisko talmudistů vyučujících na zdejší náboženské škole ješivě. Boskovičtí Židé se živilí zejména obchodem, ale v 19. století se stali zakladateli moderní průmyslové výroby. Koncem 19. století žilo v Boskovicích přes dva tisíce Židů. V roce 1942 bylo 458 Židů deportováno do vyhlazovacích táborů, zpět se vrátilo pouhých 14 osob. Bývalé ghetto je památkově chráněno jako významný urbanistický celek. V rámci naučné stezky „Památky židovského města“, která začíná u jediné dochované brány při vstupu do ulice Plačkovy, mohou turisté navštívit např. synagogu maior, rituální lázeň mikve a další významné objekty.

Synagoga maior

Hlavní část dnešní synagogy zvané maior, čili větší, postavil v roce 1639 pro židovskou obec stavitel italského původu Sylvestr Fiota. S početným nárůstem členů židovské obce koncem 17. stol. však již v této velikosti nevyhovovala, proto byla roku 1698 přebudována a rozšířena v barokním stylu. Bohaté nástěnné malby s rostlinnými motivy a hebrejskými texty pocházejí z 18. století. Díky nim je boskovická synagoga unikátní památkou, která svým významem překračuje i hranice naší republiky. V současné době je zde umístěna stálá expozice Muzea Boskovicka. Synagoga je také využívána ke kulturním účelům.

Mikve

Je židovská lázeň s přírodní pramenitou vodou, v níž lze nabýt rituální očisty. Najdeme ji ve sklepech domu U Templu č. 3/5 naproti synagoze maior. V předvečer šabatu a židovských svátků se v mikve očišťovali všichni dospělí muži. Ženy byly povinny se očišťovat před svatbou, po menstruaci a po porodu, v lázni se také omývaly předměty nečistého původu. Mikve by měla správně obsahovat nejméně 762 litrů vody a její provoz podléhal dozoru rabína. Zdejší mikve byla objevena v roce 2002 ve značně poničeném stavu, zůstaly však zachovány dva zdroje vody z pramenů v sousedství.

Židovský hřbitov

Židovský hřbitov najdetena jihozápadním okraji města v příkrém svahu. Je památkově chráněn, na ploše 1,5 ha se zde nachází cca 2500 náhrobků. Nejstarší náhrobky pocházejí z konce 17. stol. Starší náhrobky byly tesány v opuce či pískovci s hebrejskými texty, materiálem novodobějších je mramor nebo žula, texty jsou převážně německé. V torzu obřadní síně jsou umístěny dvě kamenné desky s hebrejskými modlitbami. Na hřbitově je pochována řada významných osobností například moravský zemský rabín Abraham Placzek či významný talmudista Samuel ha LeviKolin. Hřbitov je volně přístupný.

Kostel sv. Jakuba staršího

Nachází se v dolní části Masarykova náměstí. S 41 m vysokou věží je dominantou Boskovic již od 14. století. První písemná zmínka je z roku 1346. Kostel byl kolem roku 1500 přebudován, věž se zvonící pochází z roku 1602, v letech 1845–47 byl upraven v novogotickém slohu. V kněžišti se nachází několik renesančních a raně barokních náhrobků vlastníků boskovického panství – Ederů, Morkovských a Ditrichsteinů.

Kostelík Všech svatých

Je jednou z nejstarších staveb ve městě, první písemný doklad o kostele je z roku 1505. Nachází se na ulici Havlíčkova. V minulosti byl kolem kostelíka prastarý hřbitov. V současné době zde můžete relaxovat ve zpřístupněném parku.

Evangelický kostel

Kostel postavený v roce 1941 nákladem zdejší československé obce je nejmladší kulturní památkou Boskovic. Najdete ho nedaleko od budovy pošty. Součástí kostela je věž zakončená kalichem spočívajícím na Bibli.

Kaple P. Marie Bolestné

Kulturní památka stojící v místní části Bělá v zástavbě řadových domů. Byla postavena v roce 1874 v novogotickém stylu.

V Boskovicích se dochovalo také několik technických památek (panský pivovar, Dvořáčkův mlýn, městská elektrárna), které však pro veřejnost nejsou běžně přístupné.

3.2.2. Muzea a galerie

Muzeum Boskovicka, příspěvková organizace, Hradní 642/1, umístěno v budově bývalé hraběcí rezidence na Hradní ulici, bylo založeno v roce 1905. Je regionálním vlastivědným muzeem, zřizovaným městem Boskovice.

V roce 1960 bylo Muzeum Boskovicka sloučeno v jeden celek s Okresním muzeem Blansko. Období 1960–1992 znamenalo výrazné ztráty na sbírkovém fondu v procesu takzvané profilace. Po listopadu 1989 město Boskovice přistoupilo k obnovení svých bývalých zařízení převedených do majetku státu včetně muzea. Samostatnost Muzeum Boskovicka získalo v roce 1992. Muzeum vykonává odbornou činnost v oborech archeologie, historie a přírodní vědy. Muzeum Boskovicka pořádá pravidelné výstavy, vydává publikace s regionální tematikou, ediční řadu Vlastivěda Boskovicka.

Během své existence muzeum několikrát měnilo sídlo, od podzimu 1992 se většina jeho pracovišť nachází v restituovaném objektu tzv. rezidence z dvacátých let 18. století. V roce 2002 budovu zakoupilo město.

V roce 2002 byla dokončena oprava synagogy maior, významné stavby evropského významu, která byla předána do správy muzeu pro jeho expozici o židovském městě.

V roce 2014 byl zpřístupněn objekt bývalého židovského obecního domu s expozicí a návštěvníkým zázemím.

Muzeum Boskovicka provozuje také expozici historických zemědělských strojů Střední odborné školy a středního odborného učiliště A. Citroëna.

K základním cílům Muzea Boskovicka, kromě klasické muzejní činnosti (činnost sbírkotvorná, prezentační a výzkumně-badatelská) patří spolupráce s veřejností a partnery – ať z oblasti veřejné správy, neziskového sektoru, či podnikatelské sféry.

Oblasti činnosti Muzea Boskovicka

Správa, ochrana a rozvoj sbírek

MB spravuje celkem osm sbírek. Nejrozsáhlejší jsou sbírky archeologická, historická a etnografická. Dalšími jsou sbírky regionální, knih, kartografická, militární a sbírka negativů a diapositivů. Sbírkou

muzea jsou nezbytným předpokladem pro realizaci jeho činnosti prezentační, vzdělávací a kulturně výchovné. Jsou předmětem odborného zpracování a publikování.

Depozitáře jsou stejně jako výstavní prostory vybaveny elektronickým zabezpečovacím systémem a elektronickým protipožárním systémem. U všech sbírkových fondů je zajišťována jejich odborná správa, ochrana a evidence (dle platné legislativy, pravidelně jsou aktualizovány záznamy v CES).

Správě a rozvoji sbírek je věnován samostatný strategický materiál Strategie rozvoje sbírek Muzea Boskovicka na období 2014–2020. Jako hlavní cíl je zde formulován:

Optimalizace péče o sbírkový fond Muzea Boskovicka a jeho rozšiřování tak, aby byl v co nejlepším stavu uchován pro budoucí generace.

Prezentační činnost

Muzeum Boskovicka spravuje 4 stálé expozice ve čtyřech budovách:

- hlavní budova bývalé rezidence

Expozice BOSKOVICKO - KRAJINOU SEDMIZUBÉHO HŘEBENE

V pěti výstavních sálech se návštěvníci seznámí s přírodními poměry, dějinami města Boskovice a regionu Boskovicko od pravěku do současnosti. Z vystavených předmětů zaujmou více než 4 m dlouhý renesanční prapor, bronzový poklad nalezený v roce 2012, maketa Boskovické bible, středověký meč z doby Jana Lucemburského, nebo vyřezávaný model rynku dle vyobrazení z roku 1728. V expozici se návštěvníci seznámí také s osobnostmi spojenými s židovskou tradicí regionu.

BOJOVALI ZA SVOBODU - historie I.-III. odboje na Boskovicku

ŠICÍ STROJE MINERVA - sbírka rodinných šicích strojů značky Minerva, vyráběných ve Vídni, Opavě a Boskovicích

- synagoga

expozice Židovské město v Boskovicích, v synagoze probíhají kulturní akce a krátkodobé výstavy

- židovský obecní dům

expozice Židovské čtvrti v Čechách a na Moravě, stylový interiér byt rabína, multifunkční sál je využíván pro kulturní akce a krátkodobé výstavy

- budova v majetku SOŠ a SOU A.Citroena Boskovice nám. 9. května 2a

Expozice HISTORICKÉ ZEMĚDĚLSKÉ STROJE – sbírka unikátních motorových zemědělských strojů pocházejících z období konce 19. až poloviny 20. stol. Ve sbírce jsou parní lokomobily, traktory, stabilní motory vyrobené v českých, moravských i světových továrnách. Největším exponátem je osmadvacetitunová parní oračka.

Prezentační činnost MB je realizována:

celoročně v hlavní budově Hradní 642/1 ve dvou formách: - stálá expozice, krátkodobé výstavy (v intervalu cca 1,5 až 3 měsíce)

sezónně:

-synagoga, židovský obecní dům, budova v majetku SOŠ a SOU A.Citroena Boskovice

příležitostně: krátkodobé výstavy, prezentace v hlavní budově, židovském obecním domě, synagoze, případně dalších zapůjčených prostorách.

Prezentační činnost MB tematicky pokrývá tyto oblasti kulturního dědictví:

místní historie, tradice, řemesla

výtvarné umění

výroba a technika

příroda, krajina

literatura, písemnosti

archeologie

duchovní dědictví, židovská kultura, křesťanská kultura

Výzkumná, publikační činnost, badatelská a informační činnost

Odborné zaměření výzkumné a publikační činnosti je dáno zaměřením odborných pracovníků. Výzkum je orientován zejména na obory historie (šlechtické rody Boskovic a Boskovicka, místopis Boskovic a Boskovicka, významné osobnosti) a archeologie (Metalurgie bronz v oblasti Boskovické brázdy).

Publikační činnost je zaměřena na výstupy z výzkumné činnosti, na zpracování a propagaci sbírek a na zpracování a propagaci kulturního dědictví města Boskovic a regionu Boskovicka. Badatelská činnost je v muzeu komplikována neexistujícím prostorovým zázemím.

Knihovna Muzea Boskovicka má přes 6.000 svazků a její fond je tvořen publikacemi, které namnoze svým významem překračují rámec regionu. Potenciál knihovny pro její využití odbornou a místní veřejností, zejména středními školami, je nezanedbatelný. Její současné prostorové umístění neumožňuje systematickou práci s fondem a širší využití knihovny veřejností, pro kterou se knihovna může stát odborným zázemím pro regionální historii. Knihovní fond je široce využíván při přípravě prezentačních, vzdělávacích a kulturně výchovných aktivit muzea.

Vzdělávací a kulturně výchovná činnost

Je realizována v návaznosti na stálé expozice, v návaznosti na krátkodobé výstavy a v návaznosti na objekty architektonického dědictví (synagoga, židovská čtvrť, kostel sv. Jakuba, Masarykovo náměstí). Pro stálé expozice jsou vytvořeny a využívány cílené průvodcovské služby (výklad pro děti, pracovní listy pro děti a mládež). V návaznosti na krátkodobé výstavy a stálé expozice jsou realizovány doprovodné akce (komentované prohlídky, prohlídky s doprovodným programem, přednášky, vycházky). K zavedeným pravidelným kulturně-vzdělávacím akcím patří Festival Boskovic na obnovu židovského města a městské Husí slavnosti. K zavedeným muzejním akcím patří Muzejní noc a Dny evropského kulturního dědictví a další akce Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

V uplynulém období se podařilo pracovníkům muzea připravit rozvojové projekty: neinvestiční (propagační aktivity v rámci projektu Architektonické dědictví Boskovicka), investiční (rekonstrukce budovy, úprava muzejní zahrady, nová stálá expozice).

Byl realizován investiční projekt rekonstrukce Hradní 1 a nové stálé expozice Brána k památkám – Poklady Boskovicka, dále projekt bezbariérových opatření, vestavby výtahu (podpora z MK ČR).

Muzeum se zapojilo do největšího investičního projektu rekonstrukcí židovských památek v České republice – Revitalizace židovských památek v ČR Federace židovských obcí. Probíhaly opravy budovy Hradní 1 v rámci programu regenerace (podlahy v půdních prostorách, dvě schodiště na půdu).

Tab. Návštěvnost muzea – všechny expozice 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Celkem	15646	14017	8267	13155	16410

Galerie Otakara Kubína, Masarykovo nám. 3/1

Soukromá prodejní galerie byla otevřena v roce 1996 v prostorách pod věží radnice na Masarykově náměstí. Část výstavní plochy je vyhrazena pro ukázky z tvorby Otakara Kubína. Kromě stálé expozice se zde konají autorské výstavy, pořádají komorní koncerty, besedy a další kulturní pořady.

Minigalerie Zwicker, Plačkova ulice 6

Soukromá galerie s historickými fotografiemi židovského gheta.

3.2.3. Jiné turistické atraktivity

Zábavní park Western Park Boskovice

Zábavní přírodní park ve stylu divokého západu, který je vybudován ve starém pískovcovém lomu na konci ulice Svatopluka Čecha. Western Park nabízí celodenní program pro děti i dospělé - show na

ušlechtilých koních, atrakce, country bály, saloony (občerstvení). Součástí parku je také lanové centrum.

Místní apartmán hotel nabízí kapacitu 82 lůžek. Jeho styl a vybavení odpovídá komfortu tříhvězdičkového hotelu.

3.2.4. Kulturní zařízení

Město Boskovice jako přirozené kulturní centrum regionu Boskovicko nabízí svým občanům a turistům řadu kulturních aktivit a tím i široké možnosti kulturního vyžití. Nositelem uvedených aktivit jsou Kulturní zařízení města Boskovice, příspěvková organizace, zřízená městem Boskovice v roce 1999.

Kulturní zařízení města Boskovice, Kpt. Jaroše 15

Mezi hlavní úkoly patří komplexní zabezpečení kulturního a společenského vyžití občanů města i regionu, zabezpečení komplexního chodu knihovny na úrovni místní i regionální, provoz stálého i letního kina, kulturního střediska včetně provozu zámeckého skleníku a činnost hvězdárny. KZMB jsou organizátory kurzů – jazykové, výuka PC, taneční pro začátečníky i pokročilé atd.

Do organizační struktury KZMB náleží:

Knihovna Boskovice, nám. 9. května 2

Knihovna Boskovice nabízí půjčování knih v oddělení pro dospělé a děti, součástí je i studovna. V knihovně je také možnost kopírování a tisku, veřejný internet.

Historie

Ve druhé polovině 19. století se vlastenci scházeli ke čtení denních listů a knih ve farní kaplance u p. Libora Scholze. Z řad těchto nadšenců vzešel návrh na založení prvního českého čtenářského spolku v Boskovicích. Dne 1. listopadu 1863 se konala ustavující schůze "Velen" a to v "slovanské čítárni boskovické", která byla umístěna v domě Františka Kučery na náměstí. V této době vyvíjel spolek bohatou doprovodnou činnost a stal se centrem veškerého kulturního dění v Boskovicích. V roce 1866 změnil svůj název na "Čtenářský a zpěvácký spolek slovanský Velen v Boskovicích" a organizoval ochotnické divadlo, sborový zpěv, koncerty, plesy, akademie. V roce 1881 přenesl spolek svou činnost do "Panského domu" kam přesídlila i knihovna Velen. Za dosud blíže neobjasněných okolností vznikl nový spolek "Obecná knihovna v Boskovicích" v roce 1891. V roce 1926 právně zanikl spolek "Velen" a o osudech "Obecné knihovny" nejsou téměř žádné zprávy. Ve 30. letech 20. století se půjčovalo v 1. poschodí domu č. 11 v Bílkově ulici, v roce 1939 se knihovna přestěhovala do suterénu gymnasia, přibližně roku 1941 dochází k dalšímu přemístění do židovské čtvrti - do prvního poschodí bývalé židovské školy (Bílkova 7). V letech 1945 - 46 se knihovna přestěhovala do prvního poschodí bývalé chlapecké školy na Komenského ulici. Rok 1949 znamenal další přemístění do 1. poschodí "Panského domu" na náměstí. V roce 1966 byla knihovna přestěhována do "Traplova domu" na náměstí. V roce 1976 došlo k přestěhování dětského oddělení do prostor v Hradní ulici číslo 3, celá knihovna zahájila provoz na Hradní 3 na jaře 1983.

Od 1. ledna 1992 fungovala knihovna jako samostatné pracoviště zřizované městem. V první polovině roku 1997 proběhlo zatím poslední stěhování knihovny a od května 1997 poskytuje služby na nám. 9. května 2 v budově bývalého OÚ. S cílem postupné automatizace všech knihovních procesů začalo v lednu 1998 počítačové zpracovávání všech nově nakoupených knih a starších titulů z dětského oddělení. V tutéž dobu byl ve studovně pro dospělé uveden do provozu multimediální počítač s připojením na internet. K 31. květnu 1999 se knihovna sloučila s Kinem Boskovice, Městským kulturním střediskem a Městským informačním střediskem v jeden celek - Kulturní zařízení města Boskovice. Ke kompletní automatizaci knihovny, tedy k půjčování knih přes server s knihovním databázovým systémem LANIUS, došlo 1. dubna 2004. V současné době může čtenář využít 3 multimediálních PC s pevným připojením na internet na dětském oddělení a 4 PC ve studovně.

V současné době knihovna zabezpečuje plnohodnotný provoz pro téměř čtvrtinu obyvatel města registrovaných v seznamu stálých čtenářů, nabízí i řadu výstav, besed a doprovodných akcí.

Kino Panorama, Kpt. Jaroše 15

Sídlí v rekonstruovaném objektu bývalého Katolického domu (1998-9) se zachovalými secesními prvky na ulici kpt. Jaroše.

Kinosál je vybavený audio-vizuální technikou s celkovou kapacitou 153 míst. V roce 2006 byl zmodernizován zvukový systém na Dolby Digital EX. Díky malému podiu se tu pořádají také koncerty a je využíváno komerčně.

Kino Panorama nabízí od roku 2010 nejmodernější digitální projekci v rozlišení 4K dle standardu DCI a 3D projekci na stříbrné plátno o rozměrech 8 x 4,5 m. V budově se dále pro kulturní účely využívají 2 posluchárny, zkušebna a videosál.

Letní kino

Letní kino se nachází v zámeckém parku, kousek od bývalé jízďárny.

Bylo vystavěno v letech 1957 - 61, do trvalého užívání předáno v roce 1965. Výška ocelové konstrukce 18 m, vlastní promítací plocha plátna 32 x 14 m. Hlediště bylo dobudováno pro 2500 diváků. V roce 1982 byla vyzděna promítací plocha a s rozměry 30x14 je největší v České republice. V letech 1964 - 1989 zde probíhaly filmové festivaly. Kapacita kina byla po roce 2000 zmenšena. V současné době se využívá v letních měsících (květen - září) k promítání filmů, pořádání koncertů a dalších akcí. Každoročně v červenci v areálu probíhá multižánrový Festival Boskovice. Celý areál se nachází cca v polovině rozsáhlé rekonstrukce, bylo přebudováno jeviště, areál byl kompletně oplocen, v letech 2016 a 17 je připravena dostavba zázemí pro umělce a pracovníky a nově bude přebudováno hlediště se sníženou kapacitou.

Zámecký skleník, Hradní ulice

Tato kulturní památka slouží po zásadní rekonstrukci od roku 2002 zejména ke kulturním, společenským a výstavním účelům. Interiér skleníku tvoří sál pro 200 návštěvníků, galerie a bar s letní zahrádkou. V přilehlém parku je již řadu roků realizována vždy dvouměsíční letní promenádní sezóna.

Hvězdárna

Je umístěna v budově ZUŠ, na náměstí 9.května. Veřejnosti byla poprvé přístupná 12.11.1961 a od té doby s několika přestávkami funguje dodnes. V roce 1996 byla provedena zásadní přestavba pozorovacích prostor i generálka samotného dalekohledu.

Pozorování oblohy: skupiny do 20 lidí, rezervace

Další kulturní instituce (nevlastněné městem Boskovice)

Sokolovna Boskovice, Sokolská 221/13

Sokolovna byla až do okupace opravdovým centrem tělocvičného a kulturního života. Za války, kdy byla činnost Sokola zastavena, sloužila jen kultuře a jako kinosál. V obnovené Československé republice se opět rozvinula sokolská činnost, v budově i na hřišti probíhaly přípravy na všesokolské slety.

V současné době je sokolovna majetkem TJ Sokol Boskovice a sídlem Župy Krále Jiřího. Se svým velkým sálem, s jevištěm a přísálím zůstává největším společenským a kulturním střediskem. Jsou zde pořádány plesy, divadelní představení, koncerty, výstavy. Sál je k dispozici KZMB, občanským sdružením, školám, neziskovým organizacím a celé boskovické veřejnosti. Podlaha sálu, celkový interiér sokolovny včetně technického vybavení naprosto nevyhovuje požadavkům na pořádání kvalitních kulturních akcí. Vzhledem k tomu, že poslední přestavba a modernizace budovy proběhla v letech 1974 – 78, je nutno provést její zásadní rekonstrukci.

Zámek Boskovice, Hradní 6

V atraktivním prostředí empírového zámku v Boskovicích (privátní majetek rodiny Mensdorff-Pouilly) jsou pořádány kromě tradičních a kostýmovaných prohlídek šermířská vystoupení, koncerty, výstavy, recepce, bankety, svatby.

Kulturní a společenské spolky a sdružení

- Body Rockers - tanec
- Česká speleologická společnost Vratíkovský kras
- Český svaz chovatelů
- Český svaz včelařů
- Festiválek bez bojů a válek
- Inter nos- podpora činnosti hudebních sborů Flautet, Voice band, 8jistých
- Intera
- Jinan
- Junák-svaz skautů a skautek ČR
- Klub přátel Boskovic
- Letecko-modelářský klub Boskovice
- MAS Boskovicko PLUS
- Mateřské centrum Boskovice
- Moravskoslezský kynologický svaz – Kynologický klub Boskovice
- Moravský rybářský svaz MO Boskovice
- Gybo Gymnázia v Boskovicích
- OS na podporu ZUŠ Boskovice
- Mlátek
- Okresní výbor Českého svazu bojovníků za svobodu
- Orel jednota Boskovice
- PECTEN – Asociace přátel Muzea Boskovice
- Pionýrská skupina Boskovice
- Sdružení rodičů a absolventů gymnázia Boskovice – pěvecký sbor Nota
- SDH Boskovice I
- SDH Boskovice II Mazurie
- Tancini club - tanec
- TJ Sokol Boskovice divadelní soubory Naboso, Ochotnické divadlo
- Vatra Boskovice
- Vojenský veterán klub Boskovický sedmizubec
- Český zahrádkářský svaz ZO Boskovice
- Velorex klub

KZMB - středisko kultura zabezpečuje činnost zájmových souborů:

- Folklorní soubor Velen
- Pěvecký sbor Janáček
- Dechová hudba Boskověnka

3.2.5. Kulturní, sportovní a společenské akce

V Boskovicích se každoročně koná celá řada kulturních, sportovních a jiných společenských akcí. Většinu akcí zajišťuje KZMB, Zámek Boskovice, město Boskovice, Arboretum Šmelcovna či sportovní nebo kulturní organizace a kluby.

Ve městě se koná také řada nejrůznějších výstav, přednášek a divadelních představení, jejichž seznam akcí je pravidelně zveřejňován na webových stránkách města a regionu.

Významné kulturní a sportovní akce:

- Zahájení turistické sezony
- Jaro v Arboretu
- Boskovické běhy
- Jarní sraz velorexů
- Pochod Melkovská 16
- RH faktor pěvecká souž
- Boskovický sedmizubec
- Pochod za sedmizubým hřebenem
- Concentus Moraviae mezinárodní hudební festival 13 měst
- Žijeme hrou mezinárodní turnaj fotbalových přípravků
- Promenádní sezona - nedělní koncerty u zámeckého skleníku
- Festival Ibérica
- Pohádkový hřebínek 7 divadelních představení pohádek na nádvoří zámku
- Festival Boskovice čtyřdenní multižánrový festival
- Festiválek bez bojů a válek a promenádní sezóna
- Léto v Arboretu
- Pochod po stopách P. Ševčíka
- Pochod po dálničním tělese R43
- Podzim v arboretu
- Husí slavnosti nadregionální akce, bohatý kulturní a gastronomický program
- Svatohubertské slavnosti v areálu zámku
- Slavnostní rozsvícení vánočního stromu na Masarykově náměstí
- tradiční vánoční jarmark na Masarykově náměstí
- Polévka pro chudé a bohaté na Masarykově náměstí
- Silvestrovské promítání v letním kině s ohňostrojem

3.2.6. Turistické a sportovní aktivity, sportovní zařízení

Sportovní centra a zařízení

Sportovně-rekreační služby je možné z hlediska cíle účastníků na cestovním ruchu považovat za jedny z nejvýznamnějších. Jedná se o služby související s aktivním využitím tělocvičen, hřišť, sportovních hal, otevřených i krytých plaveckých bazénů, přírodních koupališť, ledních ploch a dalších zařízení.

Ve městě Boskovice a jeho místních částech se nachází sportovní areály pro široký soubor sportů, dále samostatná hřiště či sportoviště školní, veřejná i komerční. Tyto tvoří jednak páteř výkonnostního sportu i slouží k volnočasovým aktivitám veřejnosti, zejména mládeže.

V posledních cca 10 letech se v Boskovicích zrekonstruovalo či vybudovalo několik sportovišť, čímž se vytvořily vhodné podmínky pro většinu populárních sportů v Boskovicích. Stále ovšem zůstávají některá sportovní odvětví, která na svoje odpovídající sportoviště čekají. Hlavním nedořešeným sportovištěm zůstává adekvátní sportovní hala. Další požadavky na výstavbu se týkají skateparku, in-line dráhy či čtyřdráhové kuželny. Doporučuje se také zpracovat Studii areálu Červená zahrada, která by navrhla možné řešení úpravy současných sportovišť, umístění sportovišť nových, stravování v areálu, parkování ad. Jako vhodné se jeví, aby veškerá sportoviště v areálu Červené zahrady byla v budoucnu spravována Službami Boskovice, s.r.o. Z tohoto důvodu se doporučuje jednat o možném převodu tenisových kurtů s LTC Velen. Také je možno uvažovat o případném odkupu či převodu tzv. Junácké louky, kde by se mohl zřídit skatepark či hřiště na malou kopanou.

Přes skutečnost, že do výstavby, oprav a údržby sportovních objektů město ze svého rozpočtu investovalo miliony Kč, s ohledem na dobu jejich životnosti se musí počítat s dalšími finančními prostředky na běžnou údržbu a jejich postupnou modernizaci.

V listopadu 2004 byla založena Městem Boskovice společnost Služby Boskovice, s.r.o. Od roku 2005 provozuje vybraná tělovýchovná, sportovní, rekreační a ubytovací zařízení ve městě Boskovice. Všechna tato zařízení má SB pronajata a platí městu nájemné.

Kromě sportovních zařízení provozuje Penzion-ubytovnu SB, která je umístěna v areálu Červená zahrada (kapacita 48 lůžek, 15 pokojů).

Tab. Přehled sportovních objektů provozovaných společnostmi Služby Boskovice

Městské lázně, U Lázní 2182/75	plavecký bazén 25 x 10 5 m hloubka 120 – 160 cm (4 dráhy), rekreační bazén – vířivky, chrliče vody, divoká voda, perličková lázeň, 60 m tobogán, parní komora, infrasauna (pro 3 osoby), vířivá vana (pro 7 osob), finská sauna (pro 4 osoby)
Koupaliště Červenka, Červená zahrada	Plavecký bazén, rekreační bazén, dvouúrovňový bazén pro děti, dojezdový bazén pro čtyřproudovou skluzavku a tobogán, beach volejbal, pétanque, stolní tenis, dětské hřiště, trampolína
Fotbalový areál, Červená zahrada	Travnaté hřiště 100 x 65 m, umělá tráva 3. generace 99 x 60 m, hlediště travnatého stadionu pojme 3000 diváků, na umělé trávě může přihlížet 200 diváků
Zimní stadion, Červená zahrada	Hrací plocha 58 x 28 m, využití: lední hokej, bruslení, v létě in-line hokej, občerstvení, posilovna, hlediště pro 500 stojících diváků
Sauna, U Lázní 2063/3	Potírna pro 16 osob, venkovní bazén se studenou vodou, odpočívárna, občerstvení

Komerční sportoviště

Zázemí pro sportovní vyžití občanů města poskytují i komerční sportoviště soukromých subjektů. Nejvýznamnější je Centrum Modrá věž se 4 drahami pro bowling, 2 squashovými kurty a fitness centrem. Ostatní jsou menšího rozsahu a poskytují zejména fitness či wellness služby.

Tab. Komerční sportoviště

Centrum Modrá věž, Komenského 2302	fitness (66 stanovišť, kardiozóna, masáže), 2 squashové kurty, turbosolária, bowling (4 dráhy), herna a nonstop bar (130 míst k sezení)
Fitness studio – solárium, Bezručova 2329/12	Fitness studio, 2 solária
LiVe studio Hanky Oujeské, Kpt. Jaroše 23 (Fáberka)	Zrcadlový, klimatizovaný sál - walking, pilates
Kakabu fitcentrum, Ant. Trapla 6	Fitness studio pro ženy

Přehled sportovních objektů a sportovišť v majetku sportovních klubů

TJ Rytmus (školička), U Lázní 1734	3 sály, aerobic, gymnastika, jóga, čínská cvičení, cvičení pro děti, fitness pro ženy
Tenisové kurty LTC Velen, Červená zahrada	6 tenisových kurtů, provoz duben-říjen, tenis, baby tenis
Orlovna Orel jednota Boskovice, Komenského 2317/33a	stolní tenis, spinning, jumping, aerobic, pilates, cvičení s míči
Víceúčelové hřiště Orel jednota Boskovice, Gagarinova ulice	hřiště s umělým povrchem - malá kopaná, tenis
Vzpírárna a posilovna TJ SOUZ	Vzpírárna, fitness

Veřejně přístupná hřiště

Ve městě a jeho místních částech se nachází 13 sportovních hřišť, která jsou vybavena basketbalovými koši, fotbalovými brankami a 13 dětských hřišť a koutků, vybavených 48 ks herních prvků a pískovišti. V roce 2013 bylo postaveno venkovní fitness hřiště mezi bytovými domy ulic Mánesova – Bílkova, na kterém se nachází 6 fitness prvků pro 12 cvičících.

Tělovýchovná a sportovní zařízení v majetku škol

Školní sportoviště slouží především potřebám výuky jednotlivým pracovištím Základní školy Boskovice a středních škol a učilišť. Na financování se podílí státní nebo obecní rozpočet. V odpoledních a večerních hodinách jsou vybraná sportoviště přístupna sportovním oddílům či veřejnosti.

Tab. Přehled školních sportovišť

Škola	Vybavenost	Stav, povrch
ZŠ nám.9.května	Tělocvična 19,6 x 10 x 5,7 Hřiště 27 x 13,5	Tělocvična – nová podlaha (2007), hřiště nové s umělým povrchem (2013)
ZŠ Slovákova	Velká Tv 12,1 x 24,9 x 7,8 Gymnastický sál 5,4 x 30,1 x 3,2 Víceúčelové hřiště (1x kopaná 1695 m ² , 1x volejbal, běžecký ovál 1228 m ² , sektor pro skok daleký) Vzpírárna a posilovna – pronájem	Povrch v tělocvičnách původní, fotbalové hřiště – nový umělý povrch od roku 2014
ZŠ Sušilova	Velká Tv 23,5 x 11,5 x 6,5 Malá Tv 18,5 x 11,5 x 6,5 Multifunkční venkovní hřiště 21,5 x 35 Běžecká dráha 66 x 6 Hřiště na plážový volejbal 20 x 13 Malé hřiště na odbíjenou 22 x 12,5	Nové povrchy tělocvičny – velká (2000), malá (2006), venkovní hřiště vybudována 2010 (velké s umělým povrchem + plážový volejbal + běžecká dráha) a 2008 (malé)
Gymnázium, palackého nám. 1	Tělocvična 22 x 11 x 5, tělocvična 20 x 10 x 5, hřiště 35 x 20, hřiště za malou Tv 20 x 15	Tělocvična větší umělý povrch, Tělocvična menší parkety, hřiště umělý povrch, malé hřiště prosívka
MŠ, ZŠ a Pr. Škola, Štefánikova 2	Tělocvična 8 x 11 x 3,5 hřiště 75 x 21	Tělocvična parkety Hřiště - povrch prosívka
SPgŠ , Komenského 5	Tělocvična 16,9 x 7 x 7 Gymnast. sál 9,2 x 6,5 x 4 Hřiště 28 x 13,5	Tělocvična parkety, gymn. sál TATAMI (2014) hřiště asfalt (1991)
SOŠ a SOU A.Citroëna, nám. 9. Května 2a	Tv 30 x 15 x 9, bazén 17 x 9 hloubka 1,2 -1,8, hřiště 40 x 20 (v zimě přetlaková hala)	Tělocvična povrch palubovka, hřiště umělý povrch
VOŠEZ a SŠ Hybešova 53	Tělocvična 22 x 13, posilovna 8 x 6, elektronická střelnice 8 x 5, hřiště 100 x 70	Tělocvična parkety, hřiště trávník

4. Materiálně – technická základna

4.1. Dopravní infrastruktura a služby

Jedním ze základních aspektů, které ovlivňují možnosti rozvoje cestovního ruchu je doprava. Doprava umožňuje překlenout prostorové rozdíly mezi bydlištěm občana a lokalitou cestovního ruchu, přivádí účastníka k objektům a zařízením cestovního ruchu a umožňuje spotřebu v oblasti cestovního ruchu. V podmínkách mikroregionu Boskovicko zabezpečuje plošnou dopravní obslužnost autobusová a železniční doprava.

4.1.1. Silniční doprava

Jihomoravský kraj patří z hlediska silniční dopravy k nejvýznamnějším krajům České republiky. Dopravní napojení Boskovic a celého mikroregionu nelze zatím považovat za zcela vyhovující. Při cestě do Boskovic využívají návštěvníci především silniční dopravu.

Boskovice jsou dostupné po silnici první třídy č. I/43 (na ní se odbočením napojuje silnice vedoucí do Boskovic, vzdálenost od odbočky do centra Boskovic činí 5,5 km) vedoucí z Brna přes Svitavy, Lanškroun a Králíky na hraniční přechod Dolní Lipka do Polska. Je v úseku Brno – Svitavy zařazena pod číslem E 461 do sítě evropských silnic. Vzdálenost Boskovic od Brna je cca 42 km, vzdálenost od Prostějova cca 40 km.

Tento rozhodující dopravní tah není v současné době vybaven na současnou dopravní zátěž.

Významné zlepšení dopravní situace by přinesla výstavba rychlostní komunikace R43 v úseku Brno – Moravská Třebová na. Po jejím dokončení lze očekávat zlepšení dopravní pozice mikroregionu, protože Boskovice a další obce by se dostaly do bezprostředního kontaktu s rychlostní komunikací.

Další významné dopravní linie mikroregionu jsou tvořeny silnicemi II. třídy.

Osu území ve směru západ – východ tvoří komunikace č. II/150 Sebranice (křižovatka s I/43) – Boskovice – Protivanov – Prostějov, která byla až do roku 1997 evidována pod č. I/18 mezi silnicemi I. třídy.

Ve směru sever – jih protínají území mikroregionu ještě dvě silnice druhé třídy – č. II/373 – Brno – Sloup – Ludíkov – Žďárná – Suchý – Benešov – Konice a č. II/374 – Brno – Blansko – Boskovice – Jevíčko. Zbývající území mikroregionu je obsluhováno silnicemi nejvýše III. třídy.

Autobusovou dopravu na území mikroregionu Boskovicko zajišťují v rámci IDS dopravní společnosti VYDOS bus a.s., ČAD Blansko, a.s., DOPAZ s.r.o. Horní Poříčí.

Autobusové nádraží v Boskovicích se nachází poblíž vlakového nádraží, bohužel není bazbariérové.

4.1.2. Železniční doprava

K výhodám využití železniční přepravy v cestovním ruchu patří hromadný charakter přepravy, bezpečnost a plynulost. Železniční doprava je také málo závislá na přírodních vlivech.

Dvoukolejná železniční trať č. 260 Brno – Skalice nad Svitavou – Česká Třebová (součástí tzv. „českého „koridoru č.1)

Tato trať vede údolím řeky Svitavy západně od mikroregionu Boskovicko, byla zařazena do kategorie celostátních drah, prošla v nedávné době zásadní rekonstrukcí a elektrizací, jejímž výsledkem je kromě jiného i zkvalitnění a zrychlení dopravy. I když územím mikroregionu Boskovicko neprochází, přesto má pro jeho dostupnost železniční dopravou klíčový význam.

Intervaly příjezdů a odjezdů vlaků na trati Brno – Česká Třebová jsou ve všední dny většinou hodinové a v odpoledních hodinách i půlhodinové. Na téměř každý osobní vlak z Brna či České Třebové je přiřazen přípoj ze Skalice nad Svitavou do Boskovic. Cesta osobním vlakem trvá z Brna včetně přestupu ve Skalici nad Svitavou 55 minut.

Město Boskovice je také přístupno po železnici od Skalice nad Svitavou.

Jednokolejná lokální trať č. 262 Skalice nad Svitavou – Boskovice - Velké Opatovice – Jevíčko - Chornice - Moravská Třebová – Česká Třebová. Vlaky jsou vedeny motorovou trakcí.

Vlakové nádraží Boskovice se nachází v západní části města cca 1 km od centra.

4.1.3. Cyklistická doprava, pěší provoz a turistika

Součástí dopravního systému je i nemotorová doprava – cyklistická doprava.

Cyklistickou dopravu můžeme rozdělit do dvou částí:

1. cyklistická doprava jako alternativa k autobusové dopravě nebo městské hromadné dopravě
2. cykloturistika

Cyklistická doprava, tvoří doplněk k veřejné dopravě, v rámci rekreační dopravy podporuje cestovní ruch a nabízí značnou flexibilitu při pohybu v městském prostředí. Propojení cyklistické infrastruktury formou městské sítě cyklostezek (cyklotras) a regionálních sítí cyklotras umožňuje plynulý pohyb cyklistů i cykloturistů. Městské cyklotrasy nás mohou dovést bez dopravní zácpy a kolapsů do centra, městských parků, rekreačních oblastí, sportoviště, do škol i zaměstnání. Výhody cyklistiky jsou spojeny především s kvalitou života, kvalitou životního prostředí a dlouhodobými úsporami. Cyklistická doprava není v Boskovicích příliš rozšířena, což je dáno jednak relativně kopcovitým terénem, jednak neexistencí cyklistických stezek (cyklotras) v intravilánu a další infrastruktury pro cyklisty. Boskovice jsou přitom svým urbanistickým uspořádáním a vhodnou velikostí pro rozvoj cyklistické dopravy předurčeny. Pokud se týče kvality životního prostředí, nároků na plochu či vytváření životního stylu, měla by být cyklistická doprava vždy jednoznačně preferována před všemi druhy automobilové dopravy, včetně hromadné dopravy. Porovnáme-li například objem investic, vkládaných do údržby a výstavby dopravní infrastruktury, vidíme, že cyklistická doprava zůstává stranou zájmu.

Cyklotrasy ve městě a nejbližším okolí Boskovic

Číslo	Průběh trasy
5028	Prostějov - Čechy p. Kosířem - Skřípov - Pohora - Boskovice, rozc. u evang. kostela
5117	Blansko - Petrovice – Boskovice, žel. st.
5143	Boskovice, rozc. Bělá - Mladkov - Skalice, žst. - Krnov - Lysice - Štěchov - Bedřichov - Černovice
5143A	Pilské údolí – Boskovice, žid. čtvrt
5163	Podolí, rozc. - Boskovice, žel. st.
5203	Boskovice, Podhradí - Újezd u Boskovic - Kuničky
5226	Boskovice, rozc. Doubrava (Westernové městečko trasa 5028) - Hrádkov - Vratíkov - Melkov - Bahna (trasa má sezónní variantu přes hráz vod. nádrže Boskovice v délce 1 km)
5227	Horní Díly (Pavlov) - Benešov - Suchý - Velenov - Valchov – Boskovice, rozc. Dukelská
5227A	Velenov (trasa 5227) - U Vratíkovských jeskyní (trasa 5226)

V okolí města Boskovice a v katastrech obcí mikroregionu Boskovicko bylo vyznačeno zhruba 97 km cyklotras. Záměrem bylo propojit stávající cyklotrasy v okolí Letovic, Lysic, Kunštátu, údolí řeky Svitavy a napojit na oblasti Moravského krasu. Cyklotrasy jsou navrženy tak, aby umožnily výběr méně či více náročné trasy a současně nabídly panoramata a cíle Boskovické brázdy a Dražanské vrchoviny.

Výchozími místy cyklotras jsou v Boskovicích vlakové nádraží a Masarykovo náměstí.

Cyklostezky

cyklostezka Boskovice - Mladkov

Spojuje okrajovou západní část města Boskovice s jeho místní částí Mladkov. Je nedělená, určena pro cyklisty a chodce. Vede jižně od krajské silnice č. II/150 v úseku Mladkov – Boskovice. V Mladkově

navazuje na místní komunikaci. Je součástí značené cyklotrasy Boskovice – Černovice č. 5143. U cyklostezky je vybudováno odpočinkové místo s posezením a informační tabulí s mapou regionu Boskovicka a informacemi o obci Mladkov.

Povrch – asfaltobeton, délka trasy – 1,16 km

cyklostezka Boskovice, Kamenice - Šmelcovna

Začíná na novém mostku přes říčku Bělou v části nazývané Kamenice, pokračuje mezi objekty firem Novibra a Trymet, přechází přes komunikaci Boskovice - Hrádkov a podél ní pokračuje až k odbočce na Šmelcovnu. Byla uvedena do provozu v roce 2013.

Povrch – asfaltobeton, délka trasy - 0,5 km

Pěší provoz se koncentruje na hlavní dopravní radiály a do centra města. Nejvyšší intenzity pěšího provozu byly proto zjištěny na Masarykově nám., v ulici Úzká a na 17. listopadu (přestupní uzel autobusové dopravy). Průzkumy potvrzují, že pěší zóny a komunikace pro pěší v historickém jádru Boskovic poskytují dostatečný komfort a bezpečnost. Problematické jsou některé přechody na krajských silnicích, které nejsou osvětleny. Prakticky všude na hlavních komunikacích v Boskovicích jsou komunikace pro pěší důsledně odděleny od automobilové dopravy. Výjimku tvoří pouze úsek na ul. Dukelské, kde chodník chybí. Frekventované silnice v průtahu města jsou postupně doplňovány značenými přechody, které jsou postupně upravovány stavebně vč. veřejného osvětlení. Uspořádání a velikost města způsobují, že pěší cesty tvoří nepochybně jednu z významných složek přepravních vztahů ve městě. Vzhledem k urbanistickému řešení představují nejvhodnější formu smíšené dopravní zóny s předností pěšího provozu, a to nejen v centru. Zlepšení kvality vyžadují také některé hlavní přístupové pěší trasy ze vzdálenějších sídlišť do centra.

Tab. Pěší trasy KČT procházející městem Boskovice

Číslo	Průběh pěší trasy	km	Značka
0508	Oborský dvůr - Žďárná - Boskovice, Bělá - Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, hrad - Pílské údolí, rozc. - Skalice nad Sv., žel. st.	17,4	červená
2005	Boskovice, Masarykovo nám. - Doubrava, rozc. - Šebetov - Vanovice - Andělka - Letovice - Kunštát - Lomnice	54,5	modrá
2061	Boskovice, rozc. u letního kina - Boskovice, Pod Oborou, rozc.	3,5	modrá
4513	Andělka - Vísky - Bačov - Sudický dvůr - kaple u Otylky - Boskovice, žel. st. - Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, Bělá - Žďár - Petrovice - Blansko město, žel.st.- Vranov	45,3	zelená
4514	Boskovice, Na Kamenici rozc. - Velenov - Suchý - Žďárná - Sloup	14,5	zelená
7562	Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, Pod Oborou	4,0	žlutá
7587	Doubrava, rozc - Boskovice, rozc. Na Kamenici	2,5	žlutá

Klub českých turistů, odbor Boskovice se podílí na organizování dálkových pochodů (např. Za sedmizubým hřebenem, Pochod po dálničním tělese R43), pořádání pravidelných turistických vycházek. Zajišťuje také údržbu značení v okolí města.

Naučné stezky

V nejbližším okolí Boskovic se nacházejí tři naučné stezky, na kterých je umístěno celkem 15 informačních tabulí. Všechny začínají na Masarykově náměstí. Nejkratší z nich je čtyřkilometrový Oborský okruh. Na tomto okruhu se návštěvník seznámí s nejvýznamnějšími památkami židovského města. Z centra města se nejdříve dostane jedinou dochovanou branou do bývalého židovského

města, v rámci trasy projde kolem židovského hřbitova, cestou je možno navštívit rituální lázeň mikve a synagogu maior. Odtud je již kousek ke kostelu sv. Jakuba staršího na Masarykově náměstí. Náročnější trasou z hlediska převýšení je šestikilometrový Hradní okruh. Vede kolem zámku, přes vyhlídku ke zřícenině hradu. Pilským údolím proti proudu říčky Bělé se dojde zpět přes zámecký park kolem zámeckého skleníku na Masarykovo náměstí. Nejdelším okruhem, který měří 7 kilometrů, je Doubravský okruh. Z centra města se dojde až k westernovému městečku. Cestou do Arboreta Šmelcovna je možno od dubna do října odbočit na hráz vodní nádrže Boskovice, která je v tuto dobu přístupná. Zpět do centra města se dojde údolím říčky Bělá ulicemi Dukelská a Sušilova.

4.1.4. Městská hromadná doprava

V rámci IDS JmK zajišťuje přepravu v Boskovicích a přilehlých obcích linka č.250 – Skalice nad Svitavou - Boskovice.

Zastávky:

Skalice nad Svitavou, žel.st. – Mladkov – Boskovice, nemocnice – aut.st. – Komenského – Podoborou – 17.listopadu – Sušilova ZŠ II – Lidická – Kosmonautů – Sokolská – Boženy Němcové – Hybešova 25 . Hybešova 55 – L.Vojtěcha – Gagarinova – Svat.Čecha - hřbitov

4.1.5. Parkoviště

Z nejrůznějších statistik o cestovním ruchu vyplývá, že přibližně 2/3 návštěvníků a turistů přijíždí do regionu vlastním automobilem. Zřizování parkovišť v turisticky atraktivních lokalitách je velmi významné, neboť existuje vztah, že turista přijíždějící autem či autobusem utrací na výletech nejvíce. Parkoviště jsou také podmínkou pro rozvoj hromadné turistiky zájezdovými autobusy, která je poměrně významným způsobem dopravy zahraničních návštěvníků. Kvalitní parkoviště se zpevněným povrchem, vybavená turistickými informacemi jsou základním vybavením pro moderní cestovní ruch. Kapacita parkovišť je limitujícím prvkem pro návštěvnost.

Ve městě se nachází 13 parkovišť včetně parkovišť soukromých (u supermarketů apod.)

Parkovat je možné i v centru na Masarykově náměstí, kde je cca 60 parkovacích míst. Vjezd na náměstí je však omezen jen pro automobily do 3,5 tuny a parkování je zpoplatněno.

Další parkovací možnosti v centru města Boskovice představuje placené parkoviště u Restaurace Zlatá Růže s celkovou kapacitou 135 míst, jsou zde vyhrazená místa i pro autobusy. Další neplacené parkoviště vhodné i pro parkování autobusů je parkoviště u lázní.

Tab. Placená parkoviště v Boskovicích

Masarykovo nám.
Nám. 9.května
Ulice 17.listopadu
Ulice Hradní
Růžové náměstí

4.2. Turistické služby a infrastruktura

4.2.1. Ubytovací kapacity

Celková kapacita ubytovacích zařízení v kategoriích hotely a penziony je cca 330 lůžek (zařízení poskytující celoroční ubytování). Další větší počet ubytovacích kapacit se nachází v okolí města.

V období letních prázdnin nabízejí ubytování rovněž domovy mládeže středních škol - SPgŠ, SOŠ a SOU A. Citroëna a VOŠ EZ a SŠ.

Hotely, penziony

Název	Kategorie	Adresa	Pokojů	Lůžek
Hotel Pod Zámkem ***	hotel, restaurace, konferenční m.	Hradní 637/4	25	47
Hotel Moravia - Lasákův Mlýn ***	hotel, restaurace, konferenční m.	Dukelská 788/77	33	68
Hotel Slavia **	hotel, restaurace	Komenského 307/55	10	24
Hotel Záložna	hotel, restaurace	Masarykovo nám. 11	13	35
Penzion - ubytovna SB	penzion-ubytovna hotelového typu	Dukelská 704	15	48
Penzion v židovské čtvrti	penzion, společenská místnost	Plačkova 2233/43	10	24
Western park – apartmán hotel	apartmány	Konec ulice Sv. Čecha, les Doubravy		82
Celkem				328

4.2.2. Stravovací kapacity (s denním menu)

Nedílnou součástí nabídky cestovního ruchu jsou kvalitní stravovací služby. Mimo níže uvedená stravovací zařízení se ve městě nachází celá řada podniků bez možnosti stravování (tj. teplá jídla), a to kavárny, čajovny, pohostinství, pivnice aj.

Stravovací zařízení	Adresa	Kapacita míst
Restaurace Hotel Moravia - Lasákův mlýn	Dukelská 788/77	70 míst 12 Lobby Bar 32 zimní zahrada 50 letní terasa
Restaurace Pod zámkem	Hradní 637/4	60 restaurace 32 salonek 70 historický sklep 20 letní terasa
Restaurace Blue Queen	nám. Dr.Snětiny 2275/2	50 míst restaurace 5 bar 30 zahrádka
Restaurace Makkabi	Velenova 2180/8	50 restaurace 40 zahrádka 30 salonek
Restaurace bar Eden	Svatopluka Čecha 54/17	55 restaurace 70 zahrádka
Restaurace Záložna	Masarykovo nám. 11/10	50 míst jídelna (nekuřácká) 15 míst ve výčepu (kuřácký prostor) 30 míst letní zahrádka
Černohorská restaurace	Komenského 2302	90 restaurace 45 nekuřácké, 80 terasa,

		45 salónek
Restaurace Hotel Slavia	Komenského 307/55	60 restaurace 24 zahrádka 40 Slavia Club
Restaurace Transmark	Kpt. Jaroše 50/8	55 míst restaurace
Restaurace 29	Kpt. Jaroše 100/29	26 restaurace 15 salonek
Restaurace Sokolovna	Sokolská 221/13	54 míst restaurace 20 salonek 40 zahrádka
Restaurace Kaťák	Kpt. Jaroše 107/15	40 míst restaurace
Restaurace Rabínův šenk	U vážné studny 1	45 míst restaurace
Restaurant Špejchar	Kpt. Jaroše 23	70 míst restaurace nekuřácká 30 míst terasa 40 míst salonek
Restaurace a Pizzeria Venezia	Kpt Jaroše 2196/24a	32 salonek 36 zahrádka
Restaurace a Pizzeria Zlatá růže	Kpt. Jaroše 158/3	25 restaurace 50 zahrádka
Viva restaurace a pizzerie	Masarykovo nám. 33/32	110 míst restaurace
Restaurace Repete	Havlíčková 44	70 míst restaurace
Hostinec U Rudyho	Plačková 39	50 míst restaurace 20 míst zahrádka
Restaurace Saloon 1870 bez denního menu	Western park	40 malá vrchní terasa 80 velká vrchní terasa 40 spodní část restaurace 48 zahrádka

Zhodnocení stravovacích služeb

V Boskovicích jsou zastoupeny různé kategorie stravovacích zařízení, restaurace, kavárna, cukrárna, pizzerie, čajovna, vinný restaurant ad. Většina návštěvníků využívá služeb stravovacích zařízení ve městě a je s nimi spokojená.

Kvalita stravovacích zařízení je přijatelná. Řada z nich nabízí typickou českou kuchyni, ale i různé speciality (myslivecká kuchyně, židovská, mexická, italská atd.) Ceny za stravování jsou většinou odpovídající. Většina stravovacích zařízení nabízí stylové a útulné prostředí. Velmi oblíbené je stravování venku – v předzahrádkách či na terasách.

Mezi další služby poskytované některými stravovacími zařízeními patří závodní stravování nebo nejrůznější formy denního menu za výhodnou cenu.

Rodiny s dětmi si mohou vybrat z několika cukráren, které nabízejí také posezení.

4.2.3. Zprostředkovatelé služeb - cestovní kanceláře a agentury

V Boskovicích sídlí několik cestovních kanceláří a agentur. Žádná z nich se nezabývá prodejem kompletních incomingových zájezdů do Boskovic a okolí. CA K & M tour organizuje školní zájezdy,

zájezdy seniorů, firemní akce do Boskovic, v rámci sítě provizních prodejců zprostředkovává pobyty v penzionech Sudický dvůr a v obci Suchý.

Seznam cestovních kanceláří a agentur v Boskovicích:

CA K & M tour	Komenského 344/3
CA Bosko tour	Masarykovo nám 10/9
CK Slunce & sníh	Růžové nám. 3

4.2.4. Poskytování informací o regionu - činnost MIS Boskovice a IC Boskovicko

Stěžejní úlohu v oblasti propagace města z pohledu zajištění informačního servisu pro návštěvníky města zastává MIS Boskovice a IC Boskovicko sídlící v historické části radnice na Masarykově náměstí. Je členem kategorie B Asociace turistických informačních center ČR (A.T.I.C. ČR).

Provoz Městského informačního střediska Boskovice, Informačního centra Boskovicko v Boskovicích je zajišťován externím subjektem.

MIS Boskovice a IC Boskovicko poskytuje zdarma informace v češtině, angličtině a němčině

- o památkách města a regionu
- základní informace o městě a regionu, informace o turistických, kulturních, sportovních a jiných zajímavostech
- o ubytování a stravování
- o kulturních a sportovních akcích
- o telefonních kontaktech firem regionu
- o dopravě (autobusové a vlakové spoje)
- o ostatních infocentrech Jihomoravského kraje
- o firmách a službách v Boskovicích
- zajišťuje distribuci propagačních materiálů Boskovic i z regionu
- sledování statistiky návštěvnosti

Dále zajišťuje:

- kopírování A4, A3
- veřejný internet
- zprostředkování průvodcovské služby (po židovské čtvrti)
- průvodcovská služba návštěvníků na ochoz věže radnice
- provozování úschovny kol a zavazadel
- předprodej vstupenek na akce pořádané Kulturními zařízeními města (KZMB)
- předprodej vstupenek v síti Ticketportál (www.ticketportal.cz) a Ticketstream (www.ticketstream.cz)
- on-line prodej Mezinárodních autobusových jízdenek Student Agency, s. r. o.
- prodej turistických a cykloturistických map, průvodců, suvenýrů, keramiky, pohlednic, publikací, DVD Boskovic ad.

MIS Boskovice a IC Boskovicko, návštěvnost v letech 2010-2014 (počet osob)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Domáci	8510	9807	9040	13393	13354
Turisté ČR	6432	6237	7051	2603	7343
Zahraniční	574	628	473	480	666
Celkem	15516	16672	16564	16476	21363

Zdroj MIS Boskovice, IC Boskovicko

Velkou část návštěvníků Infocentra (cca 60%) tvoří každoročně občané Boskovic a okolí, kteří využívají jeho služeb (nákup vstupenek, kopírování, internet atd.)

Turisté z ČR a zahraniční turisté poptávají především historické a židovské památky, stravování a ubytování. Z cizinců převládají spíše německy a anglicky mluvící senioři, kteří nepoužívají internet. Zejména u mladších věkových skupin získává větší oblibu zjišťování turistických informací prostřednictvím internetu.

Internetové prezentace

MIS spravuje webové stránky www.regionboskovicko.cz poskytující informace o dění v Boskovicích a regionu Boskovicko, o kulturních a společenských akcích a nejvýznamnějších památkách a atrakcích. Na webu je možno nalézt přehled ubytovacích a stravovacích zařízení atd. MIS také ukládá informace o atrakcích a akcích na krajské internetové stránky www.jizni-morava.cz.

4.2.5. Kongresové služby

Kongresový cestovní ruch je v rámci tohoto odvětví specifický a klade na poskytovatele služeb zvláštní nároky (ubytovací služby, kancelářské služby atd.). Na druhou stranu je významným potencionálním zdrojem příjmů v cestovním ruchu v těch obdobích roku, kdy přijíždí méně návštěvníků cestujících ve volném čase. Vybavení materiálně technickou základnou podmiňující rozvoj kongresového cestovního ruchu zatím v Boskovicích není dostatečné.

Kapacita sálů vhodných pro kongresový cestovní ruch:

Zařízení	Kapacita (počet osob)
Skleník	Sál 200 míst
Zámek Boskovice	Salla Terena 80 míst
Hotel Moravia	Kongresový sál Leonardo 55 míst
Penzion Pod zámekem	Konferenční místnost

4.2.6. Informační a navigační systém

Ve městě existuje navigační systém tvořený směrovkami s popisy jednotlivých ulic a směrovkami turistických cílů s popisy a piktogramy. Dále se ve městě nachází několik velkých map.

Společnost Daruma Plzeň vytvořila pro město Boskovice interaktivní mapu s namluveným komentářem, která je umístěna na Masarykově náměstí. Zahrnuje také 3- jazyčný interaktivní audioprůvodce města, který je zdarma ke stažení do mobilních zařízení s operačními systémy Android i OS.

5. Analýza marketingové strategie a organizace cestovního ruchu

V České republice se problematikou koordinace a řízení cestovního ruchu zabývá několik orgánů a organizací jak na úrovni centrální, tak regionální. Patří mezi ně Ministerstvo pro místní rozvoj, agentura CzechTourism a kraje.

5.1. Ministerstvo pro místní rozvoj, Czech Tourism

Ministerstvo pro místní rozvoj je pověřeno výkonem státní správy v oblasti cestovního ruchu. Strategický dokument: Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020.

Koncepce představuje základní střednědobý strategický dokument v oblasti cestovního ruchu pro období 2014-2020, jejímž hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni.

Hlavní strategické cíle Koncepce:

- Posilování kvality nabídky cestovního ruchu včetně kultivace podnikatelského prostředí
- Vybudování struktury a kultivace institucí, které efektivně implementují politiku cestovního ruchu
- Zvýšení kvality lidských zdrojů jako klíčového faktoru inovačních procesů
- Zlepšení přístupu poskytovatelů služeb na trhy cestovního ruchu
- V souladu se zásadami udržitelného rozvoje, intenzivnější využívání efektivních nástrojů a inovací v oblasti řízení a marketingu destinací cestovního ruchu
- Posílení role cestovního ruchu v hospodářské a sektorových politikách státu

PRIORITA 1 Zkvalitnění nabídky CR

Opatření 1.1: Zkvalitňování podnikatelského prostředí v cestovním ruchu

Opatření 1.2: Výstavba a modernizace základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Opatření 1.3: Zkvalitnění nabídky služeb cestovního ruchu

Opatření 1.4: Zkvalitnění nabídky primárního potenciálu cestovního ruchu (zkvalitnění využívání přírodních a kulturně –historických atraktivit pro cestovní ruch)

PRIORITA 2 Management cestovního ruchu

Opatření 2.1: Podpora činnosti destinačních společností

Opatření 2.2: Posílení a inovace řízení destinace

Opatření 2.3: Rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu

PRIORITA 3 Destinační marketing

Opatření 3.1: Marketingová podpora domácího a příjezdového cestovního ruchu

Opatření 3.2: Tvorba a marketing národních a regionálních produktů cestovního ruchu

Opatření 3.3: Marketingové informace

PRIORITA 4 Politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj

Opatření 4.1: Politika cestovního ruchu jako součást hospodářské a regionální politiky

Strategickým cílům stanoveným v Koncepci státní politiky ČR v ČR na období 2014-2020 odpovídají strategické cíle formulované v Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014-2020.

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Příspěvková organizace Ministerstva pro místní rozvoj Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR) byla zřízena v roce 1993 v Praze. Jejím základním posláním je propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v zahraničí i v české republice. Významnými partnery agentury při této propagaci jsou domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty. Od 1.srpna 2003 její oficiální název zní Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism.

Podporuje příjezdový a domácí cestovní ruch, zaměřuje se na propagaci konkrétních oblastí cestovního ruchu, kterými jsou lázeňství, kongresová a incentivní turistika a golfová turistika. Má 25 zahraničních zastoupení, provozuje dvě vlastní informační centra. Pořádá semináře, regionální prezentace pro zástupce českých cestovních kancelářů, podpora podnikatelům v rámci různých projektů reklamních kampaní. Plní své dva významné cíle – zvyšování počtu turistů v českých regionech a zároveň i příjmů z cestovního ruchu

5.2. Organizace cestovního ruchu v Jihomoravském kraji

Strategický dokument: Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro roky 2014 - 2020

Je základním koncepčním dokumentem k podpoře rozvoje cestovního ruchu v rámci aktivní regionální politiky Jihomoravského kraje. V rámci tohoto zpracovaného materiálu je definována strategická vize jako popis žádoucího stavu turistické destinace Jihomoravský kraj (resp. Jižní Morava) v horizontu 6 let. Představuje dlouhodobý obraz kraje, o tom, jak se bude kraj měnit a zlepšovat v oblasti cestovního ruchu.

Strategická vize je založena na čtyřech principech rozvoje – koordinace a spolupráce, segmentace, efektivita a kvalita.

Na základě výsledků analytické části jsou pro období 2014 -2020 navrženy čtyři priority (rozepsány do 11 opatření a 31 aktivit) rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji.

PRIORITA 1: Fungující systém řízení a koordinace cestovního ruchu v Jihomoravském kraji a jeho turistických oblastech

Opatření 1.1: Podpora a koordinace činností krajské organizace cestovního ruchu – Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava (CCRJM)

Opatření 1.2: Zavádění destinačních managementů ve všech turistických oblastech Jihomoravského kraje

Opatření 1.3: Legislativní úpravy vybraných aspektů v cestovním ruchu

PRIORITA 2: Kvalitní turistická infrastruktura a služby

Opatření 2.1: Zkvalitňování základní infrastruktury cestovního ruchu a budování a modernizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Opatření 2.2: Postupný rozvoj a zkvalitňování služeb cestovního ruchu včetně jejich vzájemného provazování

PRIORITA 3: Efektivní systém marketingu a realizace produktů cestovního ruchu

Opatření 3.1: Marketingové aktivity na podporu návštěvnosti Jihomoravského kraje

Opatření 3.2: Tvorba regionálních a oblastních produktů cestovního ruchu

PRIORITA 4: Synergické aktivity regionálního rozvoje s vazbou na cestovní ruch

Opatření 4.1: Udržitelné životní prostředí

Opatření 4.2: Zlepšování dopravní dostupnosti kraje s ohledem na potřeby cestovního ruchu

Opatření 4.3: Rozvoj kultury a památek

Opatření 4.4: Efektivnější monitoring realizovaných aktivit a užší spolupráce zainteresovaných subjektů

V současné době hlavním koordinátorem Programu rozvoje cestovního ruchu JMK 2014-2020 na krajském úřadě je **Oddělení cestovního ruchu Odboru regionálního rozvoje Jihomoravského kraje**.

JMK má koncepční, koordinační, řídící a rozhodovací roli, podporuje společnou propagaci a mediální prezentaci, organizuje semináře a vzdělávací akce. Zaměřuje se především na rozvoj regionu, iniciuje změnu legislativních podmínek pro cestovní ruch, komunikuje se subjekty cestovního ruchu, podporuje rozvoj cestovního ruchu formou grantů a dotací, je zřizovatelem Centrály cestovního ruchu – Jižní Morava.

V oblasti cestovního ruchu Jihomoravský kraj vyhlašuje následující dotační programy:

- Podpora zkvalitnění služeb turistických Informačních center v Jihomoravském kraji
- Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v jihomoravském kraji
- Podpora udržování čistoty cyklistických komunikací v Jihomoravském kraji

- Podpora subjektů působících zejména v oblasti hudby, tance, divadla folkloru atd.(oblast kultury)
- Podpora zachování a obnovy movitých i nemovitých kulturních památek (oblast kultury)

Centrála cestovního ruchu Jižní Moravy (CCRJM)

Byla založena v roce 14.12.2005 Statutárním městem Brnem , Jihomoravským krajem a Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR jako sdružení právnických osob. Byla založena za účelem zajištění rozvoje a koordinace cestovního ruchu v Jihomoravském kraji a vytvoření strategicky řízené jednotky na základě spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru.

Rámcové okruhy činností:

- koordinaci aktivit v oblasti cestovního ruchu na nižší úrovni (regionální či městské destinační organizace),
- komunikaci se subjekty cestovního ruchu veřejného a soukromého sektoru,
- sledování informačních potřeb a požadavků klientů,
- tvorba a rozvoj turistických produktů
- vytváření společné turistické nabídky jižní Moravy
- tvorba propagačních materiálů
- prezentace turistického potenciálu regionu se zaměřením na cílové skupiny
- sběr , sledování a vyhodnocování informací a dat o cestovním ruchu
- poskytování informací
- projektová činnost

Oblastní destinační organizace

Má výkonnou a koordinační roli (částečně i koncepční) na oblastní a mikroregionální úrovni, komunikuje podnikateli, městy, obcemi a mikroregionálními sdruženími v rámci oblasti, rozhodovací a schvalovací roli mají v tomto případě města a obce.

Destinace Moravský kras a okolí v současné době nemá žádnou destinační organizaci.

Ve snaze zlepšit spolupráci a koordinaci v oblasti cestovního ruchu uzavřely v roce 2006 Město Boskovice, Město Blansko a Pivovar Černá Hora Dohodu o spolupráci v této oblasti.

V prosinci 2007 byla uzavřena nová dohoda mezi těmito subjekty, tentokrát již na dobu neurčitou.

Turistická informační centra

Na lokální úrovni jsou hlavními organizacemi cestovního ruchu turistická informační centra.

Ta jsou zřizována městy a obcemi. Poskytují zdarma informační servis pro návštěvníky a nabízejí různorodé služby cestovního ruchu (zpravidla na komerční bázi). Role informačních středisek však spočívá také v přímém zjišťování poptávky a potřeb návštěvníků a v zajišťování některých operativních a provozních úkolů.

Nadace Partnerství

Sídlí v Brně a podporuje projekty udržitelného rozvoje na území Česka. Na jižní Moravě v rámci projektu rozvoje cyklistických tras Zelené stezky (Greenways) bylo za podpory nadace vytýčeno několik vinařských tras.

5.3. Analýza organizace cestovního ruchu turistické oblasti Boskovicko

Představitelé města Boskovice si uvědomují význam cestovního ruchu a jeho možný přínos pro město a jeho obyvatele jak v oblasti ekonomické, tak v oblasti kulturní a sociální.

Programové prohlášení Rady Města Boskovice na období 2014 - 2018 v oblasti kultura, sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch:

- Budeme usilovat o přemístění městské knihovny do budovy v majetku města
- Budeme prosazovat péči o kulturní památky a místně významné objekty, dořešení proluk v městské památkové zóně, mimo jiné lokality U Koupadel, propagaci města v Boskovice v ČR i zahraničí
- Podpoříme podnikání i působení neziskového sektoru v oblasti cestovního ruchu
- V návaznosti na strategii cestovního ruchu JMK zpracujeme novou koncepci cestovního ruchu. Vize a cíle koncepce zpracujeme do Strategického plánu rozvoje města

Rozvoji cestovního ruchu se na MěÚ Boskovice věnuje **Odbor kancelář tajemníka**.

V oblasti cestovního ruchu je činnost odboru soustředěna na poradenskou činnost, shromažďování informací z oblasti cestovního ruchu a turistiky, propagaci města, vydávání propagačních materiálů, zpracování kalendáře kulturních akcí, údržba internetových stránek a koordinaci s MIS Boskovice a IC Boskovicka. Podpoře cestovnímu ruchu se věnují 3 pracovníci odboru.

Funkci poradního orgánu Rady města Boskovice plní **Komise pro regionální rozvoj a cestovní ruch** sestavená z odborníků na tuto oblast.

Partnerská města

Boskovice v současné době udržují s několika městy partnerské vztahy lišící se délkou trvání a intenzitou. Cílem těchto partnerství je vytváření vazeb mezi jednotlivými občany Boskovic a těchto měst a mezi organizacemi různého zaměření. Do budoucna je snaha toto partnerství ještě rozšiřovat.

MAS Boskovicko plus

Občanské sdružení MAS Boskovicko Plus bylo založeno v roce 2006. Jeho účelem je podpora rozvoje regionu a spolupráce na bázi místního partnerství. Sdružení tvoří zástupci veřejné správy – mikroregionů a obcí společně se zástupci podnikatelských subjektů a neziskových organizací, které působí na území MAS.

Využívá ke své práci metody „Leader“, která je jednou z funkčních a úspěšných iniciativ členských zemí EU.

Region MAS Boskovicko Plus se nachází v Jihomoravském kraji v severní části okresu Blansko. Tvoří ho celkem 50 měst a obcí okresu Blansko a zaujímá území 4 mikroregionů - Boskovicko, Kunštátsko-Lysicko, Olešnicko a Svitava. Rozloha MAS Boskovicko plus je 330 km² a počet obyvatel je 32 197.

V současné době se MASka připravuje na nové plánovací období 2014-2020.

Klub přátel Boskovic

Klub přátel Boskovic byl založen v roce 1995 jako dobrovolné nepolitické sdružení občanů, mající zájem o historii i budoucnost Boskovic, jeho místních částí i okolí. Jako hlavní cíle své činnosti si stanovil propagovat historii Boskovic, usilovat o ochranu a obnovu památek ve městě a organizovat akce na jejich obnovu a záchranu. Klub popularizuje významné osobnosti města a seznamuje s nimi širokou veřejnost, u zvláště významných osobností usiluje o vybudování pamětních desek. Zaměřuje se na publikační činnost vydáváním Vlastivědných listů Boskovicka a dalších publikací. Podává návrhy a připomínky voleným orgánům města i úřadům i problematice Boskovic.

Klub českých turistů

Je důležitým subjektem cestovního ruchu, jeho jihomoravská pobočka zajišťuje, udržuje a kontroluje značení pěších a cyklistických tras. Role Klubu českých turistů spočívá také v pořádání turistických akcí regionálního a nadregionálního významu.

5.4. Analýza marketingové strategie turistické oblasti Boskovicko

Z předcházející analýzy vyplývá, že kvantita a kvalita prvků materiálně technické základny pro rozvoj cestovního ruchu v Boskovicích není dostatečná a neodpovídá trendům na straně poptávky na trhu cestovního ruchu. Stejně tak dopravní dostupnost Boskovic není ideální. Úroveň služeb v cestovním ruchu v Boskovicích rovněž není dostatečná.

5.5. Hodnocení propagace a image Boskovic

Posláním propagace je soustředit pozornost zákazníka na určitou teritoriální destinaci. Informace tohoto charakteru jsou v rámci regionální propagace kombinovány s reklamou, která upozorňuje veřejnost na konkrétní produkty cestovního ruchu a směřuje k přesně cílovým skupinám

Veletrhy

Významnou příležitostí pro prezentaci turistických možností Boskovic a regionu Boskovicka je každoroční mezinárodní veletrh turistických možností v regionech Regiontour, pořádaný společně s veletrhem GO na brněnském výstavišti. Město Boskovice zde bývá zastoupeno již několik let na společném stánku Jihomoravského kraje.

Dále se město Boskovice prostřednictvím MIS Boskovice pravidelně zúčastňuje veletrhů Holiday World Praha (únor), Slovakiatour Bratislava (leden) na stáncích Jihomoravského kraje.

Tisk

Propagace kulturně-společenských akcí ve městě je uskutečňována jednak prostřednictvím pravidelného uveřejňování v regionálním tisku a jednak vydává samo Město Boskovice

2 periodika:

Radniční listy – měsíčník, bezplatně dodáván do domácností,
Boskovický zpravodaj - měsíčník

Ostatní regionální tiskoviny:

Regionpress - čtrnáctideník regionu Blansko

Zrcadlo Blanenska a Boskovicka - týdeník okresu Blansko

5+2 Blanensko a Boskovicko

Listy Regionů - měsíčník

Město je mediálně prezentováno v denním tisku (např. Mladá fronta dnes) i v odborných časopisech, které se zabývají cestovním ruchem (C.O.T. Business, Travel Profi, T.I.M., ad.) formou placených inzertních článků.

Prospekty

Pro svoji propagaci má město Boskovice k dispozici řadu tištěných skládaček Boskovice - Město sedmizubého hřebene, mapující historii města a památky, židovské památky, Muzeum Boskovicka, přírodní zajímavosti. Dále jsou k dispozici průvodce na radniční věž, tipy pro volný čas, tipy na pěší výlety i cyklovýlety. Zejména zahraničním návštěvníkům slouží šestijazyčný turistický průvodce Boskovicemi, který obsahuje i mapu Boskovic.

Velmi populární jsou každoročně vydávané turistické noviny s názvem Vítejte na Boskovicku, které informují o všech turistických atraktivitách, službách i akcích v regionu Boskovicko. Všechny materiály jsou graficky i po stránce textového obsahu na vysoké úrovni.

Hlavním subjektem v oblasti distribuce propagačních materiálů je MIS Boskovice a IC Boskovicko.

K dalším místům, kde návštěvníci města získají informace o jednotlivých turistických atraktivitách, jsou návštěvnická centra a pokladny těchto jednotlivých turistických cílů. Provozovatelé turistických atraktivit využívají možnosti společné propagace zajišťované MIS, současně zajišťují propagaci také samostatně.

Televize BTV

Na webových stránkách města Boskovice funguje Boskovická televize již od ledna 2009 jako internetové médium zřizované městem. Tým redaktorů přináší reportáže z dění ve městě, mapuje kulturní, sportovní nebo společenské akce. Natáčí rozhovory se zajímavými lidmi a snaží se upozornit na akce, které by si občané Boskovic i turisté neměli nechat ujít.

Internet

Internet jako masové médium značnou měrou ovlivňuje informovanost široké veřejnosti.

Město Boskovice má vlastní oficiální internetové stránky www.boskovice.cz. Pravidelně se zúčastňuje soutěže o Zlatý erb. Stránky slouží zejména obyvatelům Boskovic, v sekci Turista jsou všechny důležité informace pro návštěvníky Boskovic.

MIS Boskovice a IC Boskovicko poskytuje informace na internetových stránkách www.regionboskovicko.cz. Na těchto stránkách nalezne potencionální turista informace o celém regionu Boskovicko. Odkazy jsou uspořádány do několika oddílů.

Propagační předměty

V rámci propagace město vydává nejrůznější propagační předměty s nápisem města nebo znakem se sedmizubým hřebenem.

6. SWOT analýza postavení Boskovic v cestovním ruchu

Výstupem základní analýzy je tzv. SWOT analýza, která hodnotí slabé a silné stránky a příležitosti a hrozby z hlediska možnosti rozvoje cestovního ruchu. Jedná se o vnitřní faktory **slabé a silné stránky** – které lze ovlivňovat a o vnější faktory **příležitosti a hrozby**, které závisí na externích okolnostech a nelze je příliš ovlivnit.

Tato analýza je východiskem pro návrhovou část dokumentu, která se zabývá možnostmi zlepšení stávající situace, to znamená eliminovat co nejvíce slabé stránky a maximálně využít stránek silných vhodnými aktivitami jak charakteru investičního tak i marketingového.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- přírozené centrum v severní části Jihomoravského kraje - historické jádro města, MPZ - součást silné turistické destinace Moravský kras a okolí - blízkost krajského města Brna - turisticky dobrá dopravní dostupnost (silnice, železnice) - nabídka zajímavých turistických atraktivit a kulturních památek ve městě i mikroregionu - TOP výletní cíl jižní Moravy - Western	- špatný stav dopravní infrastruktury – chybí rychlostní komunikace spojující Boskovice s Brnem a městy Pardubického kraje - vysoký podíl jednodenní turistiky - vysoká sezónnost cestovního ruchu s převahou letní turistiky - slabé využití potenciálu města pro rozvoj cestovního ruchu, tranzitní město - nedostatečná kapacita ubytovacích zařízení pro velké skupiny a zařízení nižších cenových tříd, zejména pro rodiny s dětmi - chybí stravovací zařízení v ubytovně

park ▪ tradice řady kulturních a sportovních akcí republikového významu (Husí slavnosti, Festival Boskovice, Boskovické běhy) ▪ systém kvalitně značených cyklotras, pěších tras a naučných stezek ▪ dostatečná vybavenost turistickou infrastrukturou (sportovní a kulturní zařízení) ▪ atraktivní území v těsném sousedství města, kvalitní životní prostředí ▪ kvalitní ubytovací zařízení vyššího a středního standardu ▪ dobře fungující MIS a ICBoskovicko, dobrá poloha v centru města, v sezoně otevřeno 7 dnů, další informace poskytuje zvukový informační panel na náměstí ▪ kvalitní propagační materiály (turistický průvodce, turistické noviny) ▪ využívání možností spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jižní Moravy a Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska	Služeb Boskovice ▪ nedostatek materiálně technické základny pro rozvoj kongresového cestovního ruchu ▪ nevyhovující stav některých historických památek ▪ nedostatečná spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru ▪ nedostatečná nabídka tematických produktů a programů cestovního ruchu ▪ chybí videospot o městě
--	--

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
▪ zkvalitnění zázemí cyklotras, vybudování tras a areálu pro horská kola MTB (terénní cyklistika) ▪ pokračování budování cyklostezek ve městě, zvýšení bezpečnosti a průjezdnosti městem pro cyklisty ▪ využití dotačních programů EU pro projekty CR ▪ vytváření netradičních kulturních programů a udržení stávajících akcí ▪ aktualizace a tvorba chybějících propagačních materiálů a informačních systémů ▪ nové propagační produktové balíčky pro různé cílové skupiny, cílem je zvýšení podílu vícedenní návštěvnosti ▪ spolupráce všech subjektů CR na vytvoření slevového systému ▪ spolupráce s MAS v rámci destinace Moravský kras a okolí, regionálními sdružení, podnikateli a ostatními subjekty CR ▪ spolupráce s okolními ORP sousedních krajů ▪ zkvalitnění a modernizace infrastruktury pro CR ▪ aktualizace webových stránek města a regionu, účast na veletrzích cestovního ruchu ▪ vybudování nových volnočasových center (skatepark, lezecká stěna) ▪ inovace služeb MIS a IC Boskovicko, využívání nových informačních technologií	▪ nedostatek finančních prostředků na údržbu a investice do kulturních památek ▪ nevyužití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu a pro příchod většího počtu návštěvníků ▪ nedostatek finančních prostředků na zkvalitňování technické infrastruktury (silnice II. a III. třídy) ▪ nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti CR ▪ nedostatek finančních prostředků do infrastruktury pro volný čas a turistiku ▪ malý zájem podnikatelů o vzájemnou spolupráci s městem v oblasti CR ▪ odliv části zahraniční poptávky z důvodu nenalezení odpovídajících kvalitativních standardů na straně nabídky ▪ neochota a nesouhlas vlastníků pozemků plánovaných cyklostezek s jejich realizací ▪ vznik levných ubytoven a nárůst počtu nepřizpůsobivých občanů